

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Բովանդակություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	1
Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	2
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	3
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	4
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	5

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն	6
2. Պատրաստման հիմունքներ	7
3. Հաշվապահական հաշվառման էական մասեր	8
4. Համադրելի տեղեկատվություն	16
5. Դուստր ընկերության օտարում	17
6. Սեգմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն	17
7. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	20
8. Առևտրային արժեթղթեր	20
9. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	20
10. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	21
11. Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	21
12. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21
13. Ներդրումային արժեթղթեր	29
14. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	32
15. Ոչ նյութական ակտիվներ	33
16. Բռնագանձված ակտիվներ	34
17. Այլ ակտիվներ և պարտավորություններ	34
18. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	35
19. Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	35
20. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	36
21. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	36
22. Այլ փոխառու միջոցներ	36
23. Հանձնառություններ և պայմանական պարտավորություններ	37
24. Հարկում	39
25. Սեփական կապիտալ	40
26. Չուտ տոկոսային եկամուտ	41
27. Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	41
28. Չուտ առևտրային եկամուտ	42
29. Այլ եկամուտ	42
30. Ֆինանսական գործիքների (արժեզրկումից կորուստների զուտ հակադարձում)/ արժեզրկումից զուտ կորուստներ	43
31. Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսեր	44
32. Ռիսկերի կառավարում	44
33. Իրական արժեքի չափում	60
34. Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծություն	63
35. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ	65
36. Ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների փոփոխություններ	66
37. Կապիտալի համարժեքություն	67
38. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր	67

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական Եզրակացություն

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ի Բաժնետերերին և Խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2024թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների (ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Եթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների մասնագիտական Եթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԵՄՍԽ կանոնագրքը) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Եթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Եթիկայի գծով մեր այլ պարտականություններն այդ պահանջներին և ՀԵՄՍԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների՝ որպես մեկ ամբողջության, մեր աուդիտի համատեքստում և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս, և մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ

Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ 12-ում և 32-ում:

Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխառությունները կազմում են ընդհանուր ակտիվների 54%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը, որը գնահատվում է կանոնավոր հիմունքով և զգայուն է կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ, որոնք ներկայացված են ստորև:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելով ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտազանցման դեպքերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցման հավանականության և պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատում, - ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու նպատակով կատարված ճշգրտման գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար: <p>Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության հիմնական դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով նաև պարտքային ռիսկի գծով մեր մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - հաճախորդներին տրված վարկերի համար ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը, որն օգտագործվում է որպես հիմք վարկերը փուլերի միջև բաշխելու համար: - 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերին բաշխված՝ հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, գնահատել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և ստուգել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մոդելներ մուտքագրված տվյալների ամբողջականությունը և ճշգրտությունը՝ մոդելի ելակետային տվյալները համադրելով առաջնային փաստաթղթերի տվյալների հետ ընտրանքային կարգով:

	<ul style="list-style-type: none"> - հաճախորդներին տրված՝ 3-րդ փուլ բաշխված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ իրացվելի գրավի գծով գնահատված մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները՝ հիմք ընդունելով շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, և գրավի արժեքի տվյալները համեմատել ենք արտաքին գնահատողների հաշվետվությունների տվյալների հետ: - գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2024թ. փաստացի արդյունքների հետ: - գնահատել ենք ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու նպատակով կատարված ճշգրտման համար կիրառված մակրոտնտեսական կանխատեսումների ճշգրտությունը և տեղին լինելը՝ կրկին իրականացնելով ռեգրեսիոն վերլուծություն և համեմատելով մակրոտնտեսական տվյալները հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվության հետ: - գնահատել ենք նաև, արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	---

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Բանկը լուծարելու կամ Բանկի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, որպես մեկ ամբողջություն, զերծ են Եական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի Եական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են Եական, երբ խելամուտր են կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի պատճառով ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի պատճառով Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է Եական անորոշություն ղեկավարի կամ հանգամանքների հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Եական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևավորել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեկավարը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքի կիրառման դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և ղեկավարի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, կիրառելի լինելու դեպքում, ճիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Իրիևա Գևորգյան
Ղեկավար գործընկեր, «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

KPMG Armenia LLC
«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
30 ապրիլի 2025թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ցնթգ.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7	39,348,626	37,214,306
Առևտրային արժեթղթեր	8	943,498	970,372
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	41,333,795	37,318,440
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	10	2,586	72,646
Հակահարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	11	19,925,584	7,400,589
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	12	311,347,520	264,823,935
Ներդրումային արժեթղթեր	13		
- Բանկի կողմից պահվող		84,552,096	133,475,489
- Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով զրավադրված		63,362,767	7,927,279
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	14	11,080,084	11,095,293
Ոչ նյութական ակտիվներ	15	888,076	882,208
Բռնագանձված ակտիվներ	16	528,917	804,122
Այլ ակտիվներ	17	2,893,341	3,771,563
		576,206,890	505,756,242
Ընդամենը ակտիվներ			
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	18	665,754	242,325
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	10	67,655	31,110
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	19	59,961,214	7,739,916
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	20	355,105,326	355,443,382
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		1,809,534	2,675,304
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	21	24,169,745	20,367,348
Այլ փոխառու միջոցներ	22	37,308,665	37,251,747
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	36	1,813,892	1,942,813
Փոխառության հանձնառությունների գծով պահուստներ	23	219,072	323,878
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	24	1,579,678	494,462
Այլ պարտավորություններ	17	4,194,173	3,546,225
		486,894,708	430,058,510
Ընդամենը պարտավորություններ			
Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	25	19,947,633	19,947,633
Էմիսիոն եկամուտ		63,233	63,233
Գլխավոր պահուստ		8,848,182	8,848,182
Հողի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճ		3,475,055	3,572,171
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		888,839	(1,368,416)
Չբաշխված շահույթ		56,089,240	44,634,929
		89,312,182	75,697,732
Ընդամենը սեփական կապիտալ			
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
		576,206,890	505,756,242

Ստորագրվել և վավերացվել է Բանկի Տնօրինության կողմից 2025թ. ապրիլի 30-ին՝

Անդրանիկ Գրիգորյան

Գլխավոր գործադիր տնօրեն
Տնօրինության նախագահ

Դավիթ Ազատյան

Գլխավոր հաշվապահ

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծնթգ.	2024թ.	2023թ.
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	26	45,388,068	37,350,681
Այլ տոկոսային եկամուտ	26	372,125	188,379
Տոկոսային ծախս	26	(19,826,581)	(15,942,833)
Չուտ տոկոսային եկամուտ	26	25,933,612	21,596,227
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	27	10,591,042	10,882,481
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	27	(6,846,521)	(6,981,151)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		3,744,521	3,901,330
Չուտ եկամուտ առևտրային գործունեությունից	28	5,743,874	7,836,496
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից		314,266	332,676
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերից		462,818	195,576
Այլ եկամուտ	29	757,622	926,125
Գործառնական եկամուտը մինչև արժեզրկումը և այլ վարչական ծախսերը		36,956,713	34,788,430
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստների զուտ հակադարձում/(զուտ կորուստներ արժեզրկումից)	30	311,808	(363,596)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	31	(10,561,006)	(9,343,795)
Հիմնական միջոցների և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	14	(1,401,966)	(1,250,913)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	15	(113,668)	(86,019)
Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	32	(5,262,230)	(5,229,774)
Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով այլ ծախսեր		(76,564)	(77,914)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		19,853,087	18,436,419
Շահութահարկի գծով ծախս	24	(4,028,345)	(3,812,750)
Տարվա շահույթ		15,824,742	14,623,669

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն**2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար***(հազար ՀՀ դրամ)*

	Ծնթգ.	2024թ.	2023թ.
Տարվա շահույթ		15,824,742	14,623,669
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք, որը չի վերադասակարգվում որպես շահույթ կամ վնաս			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային արժեթղթերի գծով օգուտ		174,800	-
Շահութահարկի ազդեցություն		(31,464)	-
Չուտ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք, որը չի վերադասակարգվում որպես շահույթ կամ վնաս		143,336	-
Չուտ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք, որը վերադասակարգված է կամ կարող է հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով չիրացված օգուտ		2,917,529	3,496,537
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով իրացված օգուտ՝ վերադասակարգված շահույթ կամ վնաս		(462,818)	(195,576)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի փոփոխություններ		123,239	29,709
Շահութահարկի ազդեցություն	24	(464,031)	(599,520)
Չուտ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք, որը վերադասակարգված է կամ կարող է հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս		2,113,919	2,731,150
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց հարկի		2,257,255	2,731,150
Տարվա ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք		18,081,997	17,354,819

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	Կանոնադրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Հողի և շենքերի վերազնահատումից արժեքի աճ	Ներդրումային արժեթղթերի վերազնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	19,947,633	63,233	8,848,182	3,669,287	(4,099,566)	34,346,235	62,775,004
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	14,623,669	14,623,669
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	2,731,150	-	2,731,150
Տարվա ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	2,731,150	14,623,669	17,354,819
Հայտարարված և վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(4,432,091)	(4,432,091)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	-	(4,432,091)	(4,432,091)
Վերազնահատման պահուստի ամորտիզացիա	-	-	-	(97,116)	-	97,116	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	19,947,633	63,233	8,848,182	3,572,171	(1,368,416)	44,634,929	75,697,732
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	15,824,742	15,824,742
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	2,257,255	-	2,257,255
Տարվա ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	2,257,255	15,824,742	18,081,997
Հայտարարված և վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(4,467,547)	(4,467,547)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	-	(4,467,547)	(4,467,547)
Վերազնահատման պահուստի ամորտիզացիա	-	-	-	(97,116)	-	97,116	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	19,947,633	63,233	8,848,182	3,475,055	888,839	56,089,240	89,312,182

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծնթգ.	2024թ.	2023թ.
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ		44,318,414	36,142,354
Վճարված տոկոսներ		(19,103,980)	(14,446,781)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ		10,591,042	10,882,481
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ		(6,846,521)	(6,981,151)
Ստացված զուտ առևտրային եկամուտ		5,294,438	7,462,715
Ստացված այլ եկամուտ		730,551	931,119
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(10,246,280)	(9,201,774)
Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր		(5,037,450)	(4,843,499)
Դրամական հոսքերը գործառնական գործունեությունից՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունները		19,700,214	19,945,464
<i>Գործառնական ակտիվների զուտ (աճ)/սվազում</i>			
Առևտրային արժեթղթեր		102,483	(32,155)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		(4,936,597)	14,180,220
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր		(12,511,424)	(5,304,800)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ		(47,657,962)	(43,317,664)
Բռնագանձված ակտիվներ		348,472	1,349,682
Այլ ակտիվներ		909,239	1,098,449
Գործառնական պարտավորությունների զուտ աճ/(սվազում)			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ		2,630,935	(1,200,272)
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր		52,385,059	7,733,416
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		6,228,728	7,962,013
Անձնային ֆինանսական պարտավորություններ		480,072	289,131
Այլ պարտավորություններ		113,837	197,090
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը		17,793,056	2,900,574
Վճարված շահութահարկ		(4,304,394)	(4,590,067)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ		13,488,662	(1,689,493)
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	13	(130,353,412)	(66,872,995)
Մուտքեր ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	13	125,665,130	54,833,433
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	14	(1,255,544)	(3,078,734)
Չուտ մուտքեր դուստր ընկերության օտարումից		-	1,697
Մուտքեր հիմնական միջոցների վաճառքից		6,038	415,237
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	15	(120,237)	(314,986)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(6,058,025)	(15,016,348)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Բաժնետերերին վճարված շահաբաժիններ		(4,467,547)	(4,432,091)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	36	15,844,949	5,295,222
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	36	(11,914,400)	-
Մուտքեր այլ փոխառու միջոցներից	36	5,309,596	8,116,744
Այլ փոխառու միջոցների մարում	36	(5,218,920)	(5,392,342)
Ստորադաս փոխառությունների մարում	36	-	(276,346)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	36	(510,803)	(647,653)
Ֆինանսավորման գործունեության համար (օգտագործված)/ ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ		(957,125)	2,663,534
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/ (սվազում)		6,473,512	(14,042,307)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ		37,214,306	51,134,231
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(4,340,016)	118,385
Ակնկալվող պարտքային կորուստների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		824	3,997
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	7	39,348,626	37,214,306

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

(հազար ՀՀ դրամ)

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն

(ա) Հիմնական գործունեությունը

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Բանկ») հիմնադրվել է 1994թ. որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Բանկը գործում է 1994թ. նոյեմբերի 28-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից տրամադրված ընդհանուր բանկային գործունեության լիցենզիայի շրջանակում և իր գործունեությունն իրականացնում է N 57 արտոնագրային համարով:

Բանկը բնակչությունից ընդունում է ավանդներ, տրամադրում է վարկեր և իրականացնում է դրամական փոխանցումներ ՀՀ տարածքում և ՀՀ տարածքից դուրս, իրականացնում է արտարժույթի փոխանակման գործարքներ, ինչպես նաև մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ իր հաճախորդ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց:

Բանկի գլխամասային գրասենյակը գտնվում է Երևանում, իսկ 35 մասնաճյուղերը (2023թ-ին՝ 33)՝ Երևանում և տարբեր մարզերում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, Երևան 0010, Վ. Սարգսյան 26/1:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ 925 աշխատակից (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 898):

Բանկը «Կոնվերս Ինկասացիա» ՍՊԸ-ի 100% բաժնետերն էր: «Կոնվերս Ինկասացիա»-ն հիմնադրվել էր 2000թ. ապրիլի 20-ին որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Ընկերության հիմնական գործունեությունը դրամական միջոցների, դրանց համարժեքների և այլ ակտիվների տեղափոխումն է: Ընկերությունը հանդիսանում էր Բանկի դուստր ընկերությունը և դրա ֆինանսական հաշվետվությունները ներառված էին համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում մինչև 2023թ. հուլիսը՝ օտարման ամսաթիվը (Ծանոթագրություն 5): 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի որևէ այլ դուստր ընկերություն:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են՝

Բաժնետեր	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %
«Ըղվանսոյ Գլոբալ Ինվեստմենտ» ՍՊԸ	72.89	72.89
«ՀայՓոստ Թրասթ Մենեջմենթ» ԷսԵյԼՈՒԷԼ	22.11	22.11
Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին	5.00	5.00
Ընդամենը	100.00	100.00

Բանկի վերջնական հսկող անձը արգենտինացի գործարար Է. Էռնեստան է:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված են Ծանոթագրություն 35-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Համապատասխանաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որին բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Բացի այդ, շարունակական բնույթ կրող ռազմական հակամարտությունը Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև, որի ավարտին Լեռնային Ղարաբաղի տարածքն անցավ Ադրբեջանի վերահսկողության ներքո 2023թ. սեպտեմբերին, և Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև շարունակվող ռազմական հակամարտությունը մեծացրել է անորոշությունը գործարար միջավայրում: Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև իրավիճակը շարունակում է լարված մնալ՝ երկրների միջև սահմանի սահմանազատման շուրջ շարունակվող տարաձայնությունների պատճառով:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

(հազար ՀՀ դրամ)

2. Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՍՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների (ՖՀՍՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ) համաձայն:

(բ) Զափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և հողի ու շենքերի, որոնք ներկայացված են վերագնահատված արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական ելությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 396.56 դրամ և 404.79 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 413.89 դրամ և 447.9 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը կատարել է դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ▶ ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 3,
- ▶ չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն – Ծանոթագրություն 32:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել Էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրությունում.

- ▶ ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել էլակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ վերականգնվող դրամական հոսքերը գնահատելու համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 32:

(ե) Հաշվապահական հաշվառման Էական մասերի փոփոխություններ

Բանկը վաղաժամ չի կիրառել հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած որևէ նոր ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս:

(հազար ՀՀ դրամ)

Որոշ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առաջին անգամ կիրառվում են 2024թ-ին, սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

3. Հաշվապահական հաշվառման Էական մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

Սկզբնական ճանաչում

Ճանաչման ամսաթիվ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բոլոր կանոնավոր կերպով գնումները ճանաչվում են առևտրի ամսաթվին, այսինքն՝ այն ամսաթվին, երբ Բանկը հանձնառություն է ստանձնում գնել ակտիվը կամ պարտավորությունը: Կանոնավոր կերպով գնումը կամ վաճառքը ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության գնումն է կամ վաճառքն է համաձայն պայմանագրի, որի դրույթները պահանջում են այդ ակտիվի և պարտավորության հանձնումը՝ տվյալ շուկայում սովորական կանոններով կամ ընդունված կարգով սահմանված ժամկետներում:

Սկզբնական չափում

Ֆինանսական գործիքների դասակարգումը սկզբնական ճանաչման պահին կախված է պայմանագրային պայմաններից և գործիքների կառավարման բիզնես մոդելից: Ֆինանսական գործիքները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, և գործարքի հետ կապված ծախսումներն ավելացվում են այդ գումարին կամ նվազեցվում են դրանից, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների չափման դասեր

Բանկն իր բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է ելնելով ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելից և ակտիվի պայմանագրային պայմաններից՝ դրանք չափելով.

- ▶ ամորտիզացված արժեքով,
- ▶ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով,
- ▶ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Բանկն իր ներդրումները դասակարգում և չափում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով: Բանկը կարող է ֆինանսական գործիքները նախորոշել որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա վերացնում կամ էապես նվազեցնում է չափման կամ ճանաչման անհետևողականությունը:

Ֆինանսական պարտավորությունները, բացի փոխառության հանձնառություններից և ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերից, չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, եթե պահվում են առևտրական նպատակներով, ածանցյալ գործիքներ են կամ կիրառվում է իրական արժեքով նախորոշումը:

Պահանջներ բանկերի նկատմամբ, հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր, հաճախորդներին տրված վարկեր, ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Բանկը բանկերի նկատմամբ պահանջները, հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերը, հաճախորդներին տրված վարկերը և այլ ֆինանսական գործիքները չափում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ֆինանսական ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այդ պայմանների մանրամասները ներկայացված են ստորև:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկն իր բիզնես մոդելը սահմանում է այն մակարդակի վրա, որը լավագույնս արտացոլում է, թե ինչպես է այն կառավարում ֆինանսական ակտիվների խմբերն իր բիզնես նպատակներն իրագործելու համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

Բանկի բիզնես մոդելը չի գնահատվում առանձին գործիքների հիմունքով, այլ գնահատում է բոլոր պորտֆելների մակարդակով և հիմնվում է այնպիսի դիտելի գործոնների վրա, ինչպիսիք են՝

- ▶ ինչպես է գնահատվում բիզնես մոդելի և դրա ներքո պահվող ֆինանսական ակտիվների կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը,
- ▶ բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի ներքո պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ▶ ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- ▶ վաճառքների ակնկալվող հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, որոնք նույնպես կարևոր գործոններ են Բանկի գնահատման համար:

Բիզնես մոդելի գնահատման հիմքում ընկած են ողջամտորեն ակնկալվող սցենարները՝ առանց հաշվի առնելու «վատագույն դեպք» կամ «սթրեսային դեպք» սցենարները: Եթե սկզբնական ճանաչումից հետո դրամական հոսքերն իրացվում են Բանկի սկզբնական ակնկալիքներից տարբերվող եղանակով, Բանկը չի փոխում այդ բիզնես մոդելում պահվող մնացած ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը, սակայն հետագայում հաշվի է առնում այդ տեղեկատվությունը նոր սկզբնավորված կամ նոր գնված ֆինանսական ակտիվները գնահատելիս:

Միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու գնահատում

Որպես դասակարգման գործընթացի երկրորդ քայլ, Բանկը գնահատում է ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները՝ պարզելու համար, թե արդյոք դրանք բավարարում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշները:

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» հասկացությունը սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին և կարող է փոխվել ֆինանսական ակտիվի ժամկետի ընթացքում (օրինակ, եթե կան մայր գումարի մարումներ կամ հավելավճարի/զեղչի ամորտիզացիա):

Վարկային պայմանագրում, սովորաբար, տոկոսի ամենանշանակալի տարրերն են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը և պարտքային ռիսկը: Միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու գնահատելու համար Բանկը կիրառում է դատողություններ և դիտարկում է համապատասխան գործոնները, օրինակ՝ արժույթը, որով արտահայտված է ֆինանսական ակտիվ, և ժամկետը, որի համար սահմանվում է տոկոսադրույքը:

Ի հակադրություն, պայմանագրային պայմանները, որոնք արդյունքում առաջանում է շատ աննշան ռիսկերին ենթարկվածություն կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխականություն, որոնք կապված չեն բազային վարկային պայմանագրի հետ, չեն առաջացնում պայմանագրային դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսի վճարումներ են: Այդպիսի դեպքերում ֆինանսական ակտիվը պետք է չափվի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ

Բանկը պարտքային գործիքները չափում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե միաժամանակ բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները.

- ▶ Գործիքը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի ներքո, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բավարարում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու պահանջները:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքները հետագայում չափվում են իրական արժեքով՝ իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացող օգուտները և վնասները ճանաչելով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Տոկոսային եկամուտը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և կորուստը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում նույն կերպ, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար: Ապաճանաչման պահին, նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ վնասը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն նվազեցնում այդ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, որոնք շարունակվում են ներկայացվել իրական արժեքով: Փոխարենը, այն պահուստի չափով գումարը, որը կառաջանար, եթե ակտիվները չափվեին ամորտիզացված արժեքով, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում որպես կուտակված արժեզրկում՝ շահույթում կամ վնասում համապատասխան ծախսագրմամբ: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասն ակտիվի ապաճանաչումից հետո վերադասակարգվում է շահույթի և վնասի կազմ:

(հազար ՀՀ դրամ)

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ

Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը երբեմն որոշում է իր բաժնային ներդրումների մի մասը, առանց հետագա վերանայման հնարավորության, դասակարգել որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող, եթե դրանք համապատասխանում են ՀՀՄՍ 32-ի «Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում» բաժնային գործիքի սահմանմանը և չեն պահվում առևտրական նպատակներով: Այդ դասակարգումը որոշվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր գործիքի համար:

Այդ բաժնային գործիքների գծով օգուտը կամ վնասը երբեք չի վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես այլ եկամուտ, երբ վճարումը ստանալու իրավունքը հաստատված է, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկն օգուտ է ստանում այդ մուտքերից՝ որպես գործիքի ինքնարժեքի մասի վերականգնում, որի դեպքում այդ օգուտները հաշվառվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային գործիքները ենթակա չեն գնահատման արժեզրկման տեսանկյունից: Այդ գործիքների օտարումից հետո կուտակված վերագնահատման պահուստը փոխանցվում է չբաշխված շահույթ:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ

Բանկը թողարկում է ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և փոխատվության հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է ստացված հավելվածարը: Սկզբնական ճանաչումից հետո յուրաքանչյուր երաշխավորության գծով Բանկի պարտավորությունը չափվում է հետևյալ գումարներից ամենաբարձրով՝ սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան, և ՀՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստից:

Չօգտագործված փոխատվության հանձնառությունները և ակրեդիտիվները պարտավորություններ են, որոնց շրջանակում հանձնառության տևողության ընթացքում Բանկը հաճախորդին պետք է տրամադրի վարկ՝ նախապես սահմանված պայմաններով: Ինչպես և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի դեպքում, այդ պայմանագրերի նկատմամբ կիրառվում է ակնկալվող պարտքային կորուստներին վերաբերող պահանջները:

Պարտականությունների կատարման երաշխավորություններ

Պարտականությունների կատարման երաշխավորությունները պայմանագրեր են, որոնց համաձայն տրամադրվում է հատուցում, եթե դիմող կողմը չի կատարում պայմանագրային պարտականությունը: Պարտականությունների կատարման երաշխավորության պայմանագրերի հետ կապված ռիսկը հավանականությունն է, որ մյուս կողմը չի կատարի պայմանագրային պարտականությունը: Բանկն ունի դիմող կողմից կանխավճար ստանալու պայմանագրով սահմանված իրավունք՝ որպես շահառուին կատարված ցանկացած վճարման հատուցում: Բանկը գտնում է, որ պայմանագրի առաջնային նպատակ և բնույթը դիմողին ֆինանսավորում տրամադրելն է և դիմողի պարտքային ռիսկն ընդունելն է և որոշում է պարտականությունների կատարման երաշխավորությունները հաշվառել որպես պայմանական փոխատվության հանձնառություններ:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերադասակարգում

Բանկը չի վերադասակարգում իր ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ բացառիկ հանգամանքների, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում: Բանկը չի վերադասակարգել ոչ մի ֆինանսական ակտիվ կամ պարտավորություն 2024թ-ին և 2023թ-ին:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ դրամը, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող թղթակցային հաշիվների մնացորդները (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոզիտային գումարների), ներառյալ ՀՀ դրամով արտահայտված պարտադիր պահուստների մասը, և այլ բանկերում պահվող մնացորդները (տասարո հաշիվներ):

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխատվություն

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը («ռեպո») հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ: Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի այդ արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, վերադասակարգվում են որպես վաճառքի և հետգնման

(հազար ՀՀ դրամ)

պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր և ներկայացվում որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունը ներկայացվում է բանկի և հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների կազմում:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրով («հակադարձ ռեպո») ձեռքբերված արժեթղթերն արտացոլվում է բանկերի նկատմամբ պահանջների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում և չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային գործառնությունների գծով պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(դ) Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կնքում է ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ ֆորվարդների, ֆյուչերսների, սփոփերի և օպցիոնների պայմանագրեր արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում: Այդ ֆինանսական գործիքները պահվում են առևտրական նպատակներով և հաշվառվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկայում գնանշված գների կամ գնորոշման մոդելների հիման վրա, որոնք դիտարկում են հիմքում ընկած գործիքների ընթացիկ շուկայական և պայմանագրային գները և այլ գործոնները: Դրական իրական արժեքով ածանցյալ ֆինանսական գործիքները արտացոլվում են ակտիվների կազմում, իսկ բացասական արժեք ունեցողները պարտավորությունների կազմում: Այդ գործիքներից ստացվող օգուտը և վնասը ներառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես զուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից կամ զուտ օգուտ/(կորուստ) փոխարժեքային տարբերություններից՝ կախված գործիքների բնույթից:

(ե) Վերակազմակերպված վարկեր

Հնարավորության դեպքում Բանկը ձգտում է վերակազմակերպել վարկերը, այլ ոչ թե բռնագանձել գրավադրված գույքը: Վերակազմակերպումը կարող է տեղի ունենալ մարումների ժամկետները երկարաձգելու կամ նոր պայմաններով վարկային պայմանագիր կնքելու միջոցով:

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, օրինակ՝ հաճախորդին տրված վարկը, երբ պայմանները այն աստիճան են վերանայվել, որ այն դարձել է հիմնովին նոր վարկ, և տարբերությունը ճանաչվում է որպես օգուտ կամ վնաս ապաճանաչումից այնքանով, որքանով արժեզրկումից կորուստը դեռ չի ճանաչվել: Նոր ճանաչված վարկերը ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման նպատակով դասվում են 1-ին փուլում, քանի դեռ նոր վարկը չի համարվում ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված: Երբ Բանկը գնահատում է, արդյոք պետք է ապաճանաչել հաճախորդին տրված վարկը թե ոչ, ի թիվս այլնի, հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները՝

- ▶ վարկի արժույթի փոփոխությունը,
- ▶ պայմանագրային կողմի փոփոխությունը,
- ▶ արդյոք փոփոխությունը այնպիսին է, որ գործիքը այլևս չի համապատասխանի միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշին:

Եթե փոփոխությունը չի հանգեցնում նշանակալիորեն տարբերվող դրամական հոսքերի, փոփոխության արդյունքում ապաճանաչում տեղի չի ունենում: Հիմք ընդունելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական հոսքերի փոփոխությունը, Բանկը հաշվառում է փոփոխությունից օգուտը կամ վնասը՝ ներկայացնելով այն ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով, այն չափով, որքանով արժեզրկումից կորուստը դեռ չի հաշվառվել:

(զ) Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ, կիրառելի լինելու դեպքում, ֆինանսական ակտիվի մասը, կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի մասը) ապաճանաչվում է, երբ՝

- ▶ ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը,
- ▶ Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքը կամ պահպանում է այդ իրավունքը, սակայն պարտավորվում է այդ դրամական հոսքերն ամբողջությամբ և առանց Էական ուշացումների փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրով և,
- ▶ Բանկը կամ (ա) փոխանցել է ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ Էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ (բ) ոչ փոխանցել և ոչ էլ պահպանել է ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ Էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

(հազար ՀՀ դրամ)

Եթե Բանկը փոխանցել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու իր իրավունքը, ոչ փոխանցել է, ոչ էլ պահպանել է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ Էուլթյան, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և ոչ էլ փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, ակտիվը ճանաչվում է այդ ֆինանսական ակտիվում Բանկի շարունակվող ներգրավվածության չափով: Փոխանցված ակտիվի երաշխավորման ձև ստացած շարունակվող ներգրավվածությունը չափվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեք և հատուցման առավելագույն գումարը, որը կարող է պահանջվել Բանկից:

Երբ Բանկի շարունակվող ներգրավվածությունը ստանում է փոխանցված ակտիվի գծով տրված և/կամ ձեռք բերված օպցիոնի (ներառյալ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոնի կամ համանման այլ դրույթի) ձև, ապա Բանկի շարունակվող ներգրավվածության չափը փոխանցված ակտիվի այն արժեքն է, որը Բանկը կարող է հետ գնել: Իրական արժեքով չափվող ակտիվի գծով տրված վաճառքի օպցիոնի դեպքում (ներառյալ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոնը կամ համանման այլ դրույթը) Բանկի շարունակվող ներգրավվածության չափը սահմանափակված է փոխանցված ակտիվի իրական արժեքից և օպցիոնի իրագործման արժեքից նվազագույնով:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվները մասամբ կամ ամբողջությամբ դուրս են գրվում միայն այն ժամանակ, երբ Բանկը դադարեցրել է վերականգնումը: Եթե դուրս գրվող գումարը գերազանցում է կուտակված կորստի պահուստը, տարբերությունը նախ հաշվառվում է որպես պահուստի ավելացվում, որն այնուհետև կիրառվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ: Բոլոր հետագա վերականգնումները հաշվանցվում են պարտքային կորուստների գծով ծախսերի հետ: Դուրս գրումը հանդիսանում է ապաճանաչում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Եթե գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է նույն վարկատուի նկատմամբ մեկ այլ պարտավորությամբ՝ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով, կամ եթե գոյություն ունեցող պարտավորության պայմանները նշանակալիորեն վերափոխվում են, այդպիսի փոխարինումը կամ վերափոխումը դիտարկվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում, իսկ համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(Է) Հարկում

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված հողվածներին, որի դեպքում այն ճանաչվում է սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել կամ ստանալ տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ Էուլթյան ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակումը հաստատվում է մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացումը, հարկվող շահույթը կամ վնասը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկի հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի վճարում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում նման պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային մարմինների կողմից իրականացվող ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիները: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջան:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով՝ օգտագործելով պարտավորությունների մեթոդը: Հետաձգված շահութահարկը հաշվարկվում է բոլոր ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների հարկման բազաներ և ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ հետաձգված շահութահարկն առաջանում է գույքի կամ ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ոչ հաշվապահական և ոչ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն այն ժամանակաշրջանում, երբ ակտիվները կիրացվեն կամ պարտավորությունները կմարվեն՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ, ըստ Էուլթյան, ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

(հազար ՀՀ դրամ)

Հետաձգված շահութահարկը հաշվեգրվում է նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր ընկերությունների, ասոցիացված ընկերությունների կամ համատեղ ձեռնարկությունների ներդրումներից, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձման ժամկետները կարող են հսկվել, և հավանական է, որ դրանք չեն հակադարձվի մոտ ապագայում:

Հայաստանի Հանրապետությունում գործում են նաև այլ հարկեր, որոնք վերաբերում են Բանկի գործունեությանը: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

(ը) Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների սկզբնական ճանաչումն իրականացվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած ամենօրյա սպասարկման ծախսերը, կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումը: Ակնկալվող օգտակար ծառայության ժամկետի փոփոխությունները հաշվառվում են փոփոխելով ամորտիզացիոն ժամանակաշրջանը կամ մեթոդաբանությունը և դիտարկվում որպես հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխություններ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները հիմնական միջոցների հետ միասին ներկայացված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Ինքնարժեքով սկզբնական ճանաչումից հետո շենքերը հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, որը իրական արժեքն է վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ՝ հանած ցանկացած հետագա կուտակված մաշվածությունը և հետագա կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Գնահատումներն իրականացվում են բավարար հաճախականությամբ՝ ապահովելու համար, որ վերագնահատված ակտիվի իրական արժեքն էականորեն չտարբերվի հաշվեկշռային արժեքից: Վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ կուտակված մաշվածությունը հանվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքից, իսկ զուտ արժեքը վերահաշվարկվում է մինչև ակտիվի վերագնահատված արժեքը: Վերագնահատումից առաջացած ցանկացած աճ ավելացվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներառված հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստին, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն հակադարձում է նախկինում շահույթում կամ վնասում ճանաչված նույն ակտիվի վերագնահատումից նվազումը, որի դեպքում աճը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վերագնահատումից նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նույն ակտիվի նախկին աճը ուղղակիորեն հաշվանցող նվազումը ուղղակիորեն հաշվանցվում է հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում ճանաչված արժեքի աճի հետ:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստից փոխանցումը չբաշխված շահույթ կատարվում է ակտիվների վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերության համար: Օտարումից հետո վաճառված որոշակի ակտիվի հետ կապված ցանկացած վերագնահատման պահուստ փոխանցվում է չբաշխված շահույթ:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով հետևյալ դրույքները՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարի)	Դրույք (%)
Շենքեր	50	2
Համակարգիչներ	3	33.3
Ցանցային հարմարանքներ	8	12.5
Փոխադրամիջոցներ	8	12.5
Սարքավորումներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ	8	12.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների բարելավումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետից և հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնի ընթացքում:

Հողը և շենքերը վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով առնվազն 3 տարին մեկ: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և հաշվեկշռային արժեքի միջև էական անհամապատասխանության դեպքում իրականացվում է լրացուցիչ վերագնահատում: Վերագնահատումն իրականացվում է հիմնական միջոցների ամբողջ դասի համար:

(թ) Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ սկզբնական արժեք և իրական արժեք՝ հանած իրացման հետ կապված ծախսերը:

(հազար ՀՀ դրամ)

(Ժ) Սեփական կապիտալ

Կանոնադրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և հայեցողական շահաբաժիններով չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկման ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը, բացառությամբ բիզնեսի միավորման դեպքերի, սեփական կապիտալում արտացոլվում են որպես նվազեցում մուտքերից: Գումարը, որով ստացված հատուցման իրական արժեքը գերազանցում է թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, ճանաչվում է որպես լրացուցիչ կապիտալ:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված հավելավճարը: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ, նվազեցվում է Էմիսիոն եկամուտից:

Շահաբաժիններ

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն և նվազեցվում են սեփական կապիտալից հաշվետու ամսաթվի դրությամբ միայն այն դեպքում, եթե հայտարարվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը կամ հաշվետու ամսաթվին: Շահաբաժինները բացահայտվում են, եթե առաջարկվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը, կամ առաջարկվել կամ հայտարարվել են հաշվետու ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման համար հաստատման ամսաթիվը:

(հ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի սեզմենտային հաշվետվությունները հիմնված են հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա՝ մանրածախ բանկային գործունեություն, կորպորատիվ բանկային գործունեություն, առևտրային բանկային գործունեություն:

(լ) Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ և ծախսեր

Բանկը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով, բացառությամբ պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվների համախառն արժեքի նկատմամբ: Կրոյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի կամ կիրառելի լինելու դեպքում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության զուտ հաշվեկշռային արժեքը: Հաշվարկի ժամանակ հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները (օրինակ՝ ժամկետից շուտ մարման հնարավորությունը), միջնորդավճարները կամ լրացուցիչ ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են գործիքին և կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, սակայն չեն դիտարկվում ապագա պարտքային կորուստները: Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է Բանկի կողմից էլեքտրոնի կամ մուտքերի գնահատումների վերանայման դեպքում: Ճշգրտված հաշվեկշռային արժեքը հաշվարկվում է սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա, իսկ հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունը գրանցվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս:

Երբ ֆինանսական ակտիվը դառնում է պարտքային առումով արժեզրկված, Բանկը տոկոսային եկամուտը հաշվարկում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար Բանկը տոկոսային եկամուտը հաշվարկում է՝ հաշվարկելով պարտքային առումով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը և կիրառելով այն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Պարտքային առումով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը սկզբնական ճանաչման ժամանակ գնահատված ապագա դրամական հոսքերը (ներառյալ պարտքային կորուստները) գեղջում է մինչև ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքը:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող բոլոր ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում «Լյլ տոկոսային եկամուտ» հոդվածում՝ օգտագործելով պայմանագրային տոկոսադրույքը:

(հազար ՀՀ դրամ)

(հ) Արտարժույթի վերահաշվարկ

Արտարժույթով գործառնությունները սկզբնապես գրանցվում են ֆունկցիոնալ արժույթով և վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով գործառնությունների վերահաշվարկից առաջացող օգուտը և կորուստը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության մեջ որպես օգուտ կամ կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հողվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով: Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հողվածները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով:

(ծ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ և ստանդարտների փոփոխություններ գործում են 2024թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է դրանց վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

ՖՀՄՍ 18 «Տեղեկատվության ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում»

ՖՀՄՍ 18-ը կիրառիմի ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» և կկիրառվի 2027թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է հետևյալ հիմնական նոր պահանջները.

- ▶ Կազմակերպություններից պահանջվում է շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում բոլոր եկամուտները և ծախսերը դասակարգել ըստ հինգ դասերի՝ գործառնական, ներդրումային, ֆինանսավորման, ընդհատված գործառնություններ և շահութահարկ: Կազմակերպություններից նաև պահանջվում է ներկայացնել նոր սահմանված գործառնական շահույթի ենթագումարը: Կազմակերպության զուտ շահույթը չի փոխվի:
- ▶ Դեկավարության կողմից սահմանված կատարողականի չափորոշիչները բացահայտվում են ֆինանսական հաշվետվությունների մեկ ծանոթագրությունում:
- ▶ Տրվում է ընդլայնված ուղեցույց ֆինանսական հաշվետվություններում տեղեկատվությունը խմբավորելու վերաբերյալ:

Բացի այդ բոլոր կազմակերպություններից պահանջվում է օգտագործել գործառնական շահույթի ենթագումարը որպես մեկնարկային կետ դրամական հոսքերի մասին հաշվետվության համար՝ անուղղակի մեթոդով գործառնական գործունեության դրամական հոսքերը ներկայացնելիս:

Բանկը դեռևս գնահատում է նոր ստանդարտի ազդեցությունը, մասնավորապես, շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության, դրամական հոսքերի մասին հաշվետվության կառուցվածքի և դեկավարության կողմից սահմանված կատարողականի չափորոշիչների համար պահանջվող լրացուցիչ բացահայտումների հետ կապված: Բանկը նաև գնահատում է ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվություններում տեղեկատվության խմբավորման վրա, այդ թվում այն հողվածների համար, որոնք ներկայումս Նշվում են որպես «այլ»:

Այլ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր և փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների Նշանակալի ազդեցությունն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ▶ Փոխանակման հնարավորության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություններ)
- ▶ Ֆինանսական գործիքների դասակարգում և չափում (ՖՀՄՍ 9-ի և ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ)

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Համադրելի տեղեկատվություն

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ֆինանսական հաշվետվություններում առանձնացրել և առանձին տողով է ներկայացրել և հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերը և հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքերը: Համադրելի տեղեկատվությունը վերադասակարգվել է՝ ֆինանսական հաշվետվություններում ընթացիկ տարվա ներկայացման փոփոխությունների հետ համապատասխանությունն ապահովելու նպատակով:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ամփոփ կերպով ներկայացված է ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

	Վերադասակարգման ազդեցությունը		
	Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.՝ ըստ հաշվետվությունների	Վերադասակարգում	Վերադասակարգված առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	-	7,400,589	7,400,589
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	272,224,524	(7,400,589)	264,823,935
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	4,175,967	(3,933,642)	242,325
հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	-	7,739,916	7,739,916
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	359,249,656	(3,806,274)	355,443,382

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն

	Վերադասակարգման ուղղման ազդեցությունը		
	2023թ-ին՝ ըստ հաշվետվությունների	Վերադասակարգում	Վերադասակարգված 2023թ-ին
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8,148,681	6,031,539	14,180,220
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	-	(5,304,800)	(5,304,800)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(42,590,925)	(726,739)	(43,317,664)
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	2,728,299	(3,928,571)	(1,200,272)
հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	-	7,733,416	7,733,416
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	11,766,858	(3,804,845)	7,962,013

Բացի այդ, Բանկն ուղղում է կատարել ներդրումային արժեթղթերի գնումների և վաճառքի գումարների գծով 2023թ. դրամական հոսքերի մասին ֆինանսական հաշվետվությունում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ամփոփ կերպով ներկայացված է ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

	Միայն ուղղման ազդեցությունը		
	2023թ-ին՝ ըստ հաշվետվությունների	Միայն ուղղում	Ուղղված 2023թ-ին
Ստացված տոկոսներ	35,997,583	144,771	36,142,354
Դրամական հոսքերը գործառնական գործունեությունից՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունները	2,755,803	144,771	2,900,574
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը	(4,734,838)	144,771	(4,590,067)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ գործառնական գործունեության համար (օգտագործված)/ զուտ դրամական միջոցներ	(1,834,264)	144,771	(1,689,493)
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(77,418,332)	10,545,337	(66,872,995)
Մուտքեր ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	65,523,541	(10,690,108)	54,833,433
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(14,871,577)	(144,771)	(15,016,348)

(հազար ՀՀ դրամ)

5. Դուստր ընկերության օտարում

2023թ. հունիսի 3-ին Բանկը վաճառել էր «Կոնվերս Ինկասացիա» ՍՊԸ-ն: Ընկերության նոր սեփականատերը Բանկի կապակցված կողմ չի հանդիսանում:

Ստորև ներկայացված են դուստր ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դուստր ընկերության օտարման ազդեցությունը Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների վրա օտարման ամսաթվի դրությամբ:

	<i>Հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>	<i>Հաշվեկշռային արժեքը օտարման ամսաթվի դրությամբ</i>
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	100,449	52,225
Հիմնական միջոցներ	1,367	1,244
Ոչ նյութական ակտիվներ	209	197
Հետաձգված շահութահարկի գծով ակտիվներ	1,260	1,502
Այլ ակտիվներ	2,646	7,429
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆԵՐ ակտիվներ	105,931	62,597
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Այլ պարտավորություններ	9,874	8,675
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆԵՐ պարտավորություններ	9,874	8,675
Չուտ որոշելի ակտիվներ և պարտավորություններ	96,057	53,922
Ստացված հատուցում		53,922
Օտարված դրամական միջոցներ		(52,225)
Դրամական միջոցների գուտ ներհոսք		1,697

6. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն

2024թ. ընթացքում Բանկի գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողը սկսեց իրականացնել սեզմենտների գործառնական արդյունքների մոնիտորինգ և կայացնել ռազմավարական որոշումներ դրանց հիման վրա: Բանկի գործունեությունը բաժանված է հետևյալ գործառնական սեզմենտների՝ հիմք ընդունելով մատուցվող պրոդուկտները և ծառայությունները:

Մանրածախ բանկային գործունեություն	Ֆիզիկական անձանց ավանդների սպասարկում, սպառողական վարկերի օվերդրաֆտների, վարկային քարտերի փոքր և միկրո վարկերի տրամադրում:
Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ հաճախորդներին վարկերի և վարկային գծերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների սպասարկում:
Առևտրային բանկային գործունեություն	Գանձապետական և ֆինանսական, վարձակալության և այլ կենտրոնական գործառնություններ:

Համադրելիություն ապահովելու նպատակով՝ Բանկը բացահայտել է նաև գործառնական սեզմենտներին վերաբերող նախորդ տարվա տեղեկատվությունը:

Ղեկավարությունն առանձին հիմունքով է վերահսկում բիզնես միավորների գործառնական արդյունքները՝ ռեսուրսների բաշխման և կատարողականի գնահատման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու համար: Շահութահարկը բաշխվում է գործառնական սեզմենտներին հիմք ընդունելով միևնույն շահութահարկը շահույթի համամասնությունը:

Գործառնական սեզմենտների միջև փոխանցման գները սահմանվում են անկախ կողմերի միջև գործարքի հիմունքով, ինչպես և երրորդ կողմերի հետ գործարքների համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված տեղեկատվություն Բանկի գործառնական սեգմենտների եկամտի և շահույթի, որոշ ակտիվների և պարտավորությունների վերաբերյալ:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Մանրածախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային բանկային գործունեություն	Ընդամենը
Արտաքին աղբյուրներից եկամուտ				
Տոկոսային եկամուտ	22,604,372	10,044,973	13,110,848	45,760,193
Տոկոսային ծախս	(8,773,193)	(4,553,158)	(6,500,230)	(19,826,581)
Միջնեգմենտային եկամուտ	1,008,400	3,143,544	(4,151,944)	-
Չուտ տոկոսային եկամուտ	14,839,579	8,635,359	2,458,674	25,933,612
Չուտ ոչ տոկոսային եկամուտ	3,884,142	3,011,633	4,127,326	11,023,101
Գործառնական եկամուտ	18,723,721	11,646,992	6,586,000	36,956,713
Ֆինանսական գործիքների (արժեզրկումից զուտ կորուստներ)/արժեզրկումից կորուստների զուտ հակադարձում	(453,708)	768,608	(3,092)	311,808
Հիմնական միջոցների և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	(922,140)	(472,373)	(121,121)	(1,515,634)
Անձնակազմի գծով ծախսեր, վարչական և այլ ծախսեր	(9,202,872)	(4,993,531)	(1,703,397)	(15,899,800)
Գործառնական սեգմենտի գծով շահույթ	8,145,001	6,949,696	4,758,390	19,853,087
Շահութահարկի գծով ծախս	(1,652,684)	(1,410,147)	(965,514)	(4,028,345)
Տարվա շահույթ	6,492,317	5,539,549	3,792,876	15,824,742

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Մանրածախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային բանկային գործունեություն	Ընդամենը
Արտաքին աղբյուրներից եկամուտ				
Տոկոսային եկամուտ	17,449,033	7,943,475	12,146,552	37,539,060
Տոկոսային ծախս	(7,188,132)	(4,343,838)	(4,410,863)	(15,942,833)
Միջնեգմենտային եկամուտ	909,044	4,450,553	(5,359,597)	-
Չուտ տոկոսային եկամուտ	11,169,945	8,050,190	2,376,092	21,596,227
Չուտ ոչ տոկոսային եկամուտ	4,755,772	2,845,272	5,591,159	13,192,203
Գործառնական եկամուտ	15,925,717	10,895,462	7,967,251	34,788,430
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստների զուտ հակադարձում/ (արժեզրկումից զուտ կորուստներ)	546,707	(841,462)	(68,841)	(363,596)
Հիմնական միջոցների և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	(822,440)	(418,261)	(96,231)	(1,336,932)
Անձնակազմի գծով ծախսեր, վարչական և այլ ծախսեր	(8,579,693)	(4,263,345)	(1,808,445)	(14,651,483)
Գործառնական սեգմենտի գծով շահույթ	7,070,291	5,372,394	5,993,734	18,436,419
Շահութահարկի գծով ծախս	(1,462,174)	(1,111,040)	(1,239,536)	(3,812,750)
Տարվա շահույթ	5,608,117	4,261,354	4,754,198	14,623,669

Չիսպիր գործառնական որոշում կայացնողը չի իրականացնում սեգմենտի ակտիվների կամ պարտավորությունների մոնիտորինգ: Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված են Բանկի գործառնական միավորների ակտիվները և պարտավորությունները՝ ըստ դեկավարության:

	2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	Մանրածախ բանկային գործունեություն	Սոկոսակիր	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային բանկային գործունեություն	Ոչ տոկոսակիր	Ընդամենը
Ակտիվներ	192,870,992	118,476,528	188,240,116	76,619,254		576,206,890
Պարտավորություններ	178,504,952	178,414,266	122,173,033	7,802,457		486,894,708

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
	Մանրածախ բանկային գործունեություն	Սոկոսակիր	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային բանկային գործունեություն	Ոչ տոկոսակիր	Ընդամենը
Ակտիվներ	163,285,551	108,545,473	154,710,072	79,215,146		505,756,242
Պարտավորություններ	168,123,670	191,449,864	61,826,172	8,658,804		430,058,510

(հազար ՀՀ դրամ)

Տոկոսակիր ակտիվները ներառում են շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները, ներդրումային արժեթղթերը, բանկերին նկատմամբ պահանջները, հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերը, հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխատվությունները:

Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են բանկերի նկատմամբ պարտավորությունները, հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքերը, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները, Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը և այլ փոխառությունները:

Չբաշխված ոչ տոկոսակիր մնացորդները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, հիմնական միջոցները, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները, ոչ նյութական ակտիվները, բռնագանձված ակտիվները, այլ ակտիվները, ընթացիկ և հետաձգված հարկային պարտավորությունները, վարձակալության գծով պարտավորությունները և այլ պարտավորությունները:

Աշխարհագրական տեղեկատվություն

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի ակտիվները հիմնականում գտնվում են Հայաստանի Հանրապետությունում:

Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից

Ստորև ներկայացված է ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում գտնվող հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացված հասույթի բացվածքն ըստ գործառնական միավորների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

<i>2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>	<i>Մանրածախ բանկային գործունեություն</i>	<i>Կորպորատիվ բանկային գործունեություն</i>	<i>Առևտրային բանկային գործունեություն</i>	<i>Ընդամենը</i>
Միջնորդավճարների տեսքով եկամուտ				
Վճարային քարտերով գործառնություններ	8,119,950	49,730	7,130	8,176,810
Միջնորդավճարներ փոխանցումներից	292,227	414,118	25,214	731,559
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	126,425	61,941	144,443	332,809
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	-	182,826	-	182,826
Վարկային հաշիվների սպասարկման վճարներ	147,063	16,340	-	163,403
Թղթադրամների փոխանցումներ բանկերին	-	-	50,567	50,567
Այլ	274,523	274,528	404,017	953,068
Ընդամենը հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	8,960,188	999,483	631,371	10,591,042
	<i>Մանրածախ բանկային գործունեություն</i>	<i>Կորպորատիվ բանկային գործունեություն</i>	<i>Առևտրային բանկային գործունեություն</i>	<i>Ընդամենը</i>
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Միջնորդավճարների տեսքով եկամուտ				
Վճարային քարտերով գործառնություններ	8,178,252	47,967	5,127	8,231,346
Միջնորդավճարներ փոխանցումներից	308,855	383,049	13,715	705,619
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	150,776	60,713	178,433	389,922
Վարկային հաշիվների սպասարկման վճարներ	336,509	63,506	-	400,015
Թղթադրամների փոխանցումներ բանկերին	-	-	159,527	159,527
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	-	142,552	-	142,552
Այլ	241,336	241,335	370,829	853,500
Ընդամենը հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	9,215,728	939,122	727,631	10,882,481

2024թ-ին և 2023թ-ին ոչ մի արտաքին հաճախորդի կամ պայմանագրի կողմի հետ գործարքներին բաժին չէր ընկնում Բանկի ընդհանուր հասույթի 10%-ից ավելին:

(հազար ՀՀ դրամ)

7. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են՝

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Կանխիկ դրամական միջոցներ	10,183,792	8,961,815
Նոստրո հաշիվներ ԿԲ-ում, ներառյալ պարտադիր պահուստները ՀՀ դրամով	17,445,353	12,591,359
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	11,721,852	15,664,327
	39,350,997	37,217,501
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստը	(2,371)	(3,195)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,348,626	37,214,306

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար 4%-ի չափով (2023թ-ին՝ 4%) և արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար 18%-ի չափով (2023թ-ին՝ 18%):

Բանկերը պարտավոր են արտարժույթով ներգրավված գումարների 6%-ը (2023թ-ին՝ 6%) պահել ՀՀ ԿԲ-ում որպես ՀՀ դրամով դեպոզիտային միջոցներ և 12%-ը (2023թ-ին՝ 12%)՝ արտարժույթով: Բանկերի՝ արտարժույթով պահուստավորված միջոցների ելքագրման հնարավորությունը սահմանափակված է: Հետևաբար, Բանկը արտարժույթով պահուստավորված միջոցները դասակարգում է որպես «Պահանջներ բանկերի նկատմամբ» (Ծանոթագրություն 9):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 11,452,560 հազար դրամ գումարով (97.7%) այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցները կենտրոնացված են ութ բանկում (2023թ-ին՝ 14,798,805 հազար դրամ գումարով (94.5%) կենտրոնացված էին վեց բանկում):

8. Առևտրային արժեթղթեր

Առևտրային արժեթղթերը ներառում են՝

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
ՀՀ կառավարության կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր	576,703	646,747
Ներդրումներ հիմնադրամներում	366,795	323,625
Առևտրային արժեթղթեր	943,498	970,372

9. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պահանջները ներառում են՝

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Արտարժույթով պարտադիր պահուստներ ՀՀ ԿԲ-ում (Տևթգ. 7)	21,880,210	24,981,465
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	12,422,826	6,836,741
ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտային միջոցներ	2,832,500	2,305,000
Դեբիտորական պարտքեր վճարահաշվարկային ծառայությունների գծով	2,581,835	1,975,202
Այլ դեպոզիտային միջոցներ	1,638,246	1,244,533
	41,355,617	37,342,941
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստը	(21,822)	(24,501)
Ընդամենը պահանջներ բանկերի նկատմամբ	41,333,795	37,318,440

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերին տրված վարկերը և ավանդները ներառում են վեց պայմանագրի կողմերի մնացորդները (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու պայմանագրի կողմերի մնացորդները):

ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտային գումարն իրենից ներկայացնում է ԱրՁա վճարային համակարգով իրականացվող վճարահաշվարկային գործառնությունների երաշխիքային ավանդը:

Բանկերին նկատմամբ պահանջները ժամկետանց չեն կամ արժեզրկված չեն, ամբողջության դասված են 1-ին փուլ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերի նկատմամբ բոլոր պահանջները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

10. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի արժույթային սվոփեր:

Բանկն իրականացնում է ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով գործարքներ առևտրային նպատակների համար: Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են որպես ակտիվներ կամ պարտավորություններ գրանցված ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.		31 դեկտեմբերի 2023թ.	
	Ակտիվ	Պարտավորություն	Ակտիվ	Պարտավորություն
Արտարժույթով պայմանագրեր				
Ածանցյալ ակտիվներ (արժույթային սվոփեր)	2,586	-	72,646	-
Ածանցյալ պարտավորություններ (արժույթային սվոփեր)	-	67,655	-	31,110

11. Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր

Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերը ներառում են.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Դեբիտորական պարտքեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	18,305,797	7,400,589
Դեբիտորական պարտքեր բանկերից	1,619,787	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	19,925,584	7,400,589

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 17,858,840 հազար դրամ գումարով (89.6%) դեբիտորական պարտքերը ենթակա են ստացման տաս պայմանագրի կողմերից (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6,777,470 հազար դրամ (91.6%)՝ չորս պայմանագրի կողմերից):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի դիմաց գրավադրված են 20,764,446 հազար դրամ իրական արժեքով ՀՀ պետական և կորպորատիվ պարտատոմսերը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7,400,602 հազար դրամ):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ: Բանկի գնահատմամբ արժեզրկման պահուստի մնացորդը զրո է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

12. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Հաճախորդներին տրված վարկեր	314,717,118	269,499,864
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	3,537,915	2,333,812
	318,255,033	271,833,676
Հանած՝ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը	(6,907,513)	(7,009,741)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	311,347,520	264,823,935

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Խոշոր բիզնես վարկեր, ներառյալ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները	77,011,350	72,547,698
ՓՄՁ վարկեր, ներառյալ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները	44,690,940	36,323,495
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	121,702,290	108,871,193
Հիփոթեքային վարկեր	102,474,919	84,098,149
Սպառողական վարկեր	67,639,876	56,231,539
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	26,437,948	22,632,795
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	196,552,743	162,962,483
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	318,255,033	271,833,676
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստը	(6,907,513)	(7,009,741)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	311,347,520	264,823,935

(հազար ՀՀ դրամ)

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների արժեզրկման գծով պահուստ

Ստորև ներկայացված է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների և համապատասխան ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը առ 1 հունվարի 2024թ.	101,288,432	705,696	6,877,065	108,871,193
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	43,590,919	-	-	43,590,919
Մարված ակտիվներ	(27,381,684)	(646,209)	(1,004,323)	(29,032,216)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	331,942	(16,608)	(315,334)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,292,717)	2,450,297	(157,580)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(750,602)	(782,090)	1,532,692	-
Վերադարձ	-	-	180,725	180,725
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(243,233)	(243,233)
Արտարժույթի փոխարժեքի և այլ փոփոխություններ	(1,549,025)	(10,593)	(105,480)	(1,665,098)
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	113,237,265	1,700,493	6,764,532	121,702,290

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստները առ 1 հունվարի 2024թ.	722,135	140,861	3,367,411	4,230,407
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	523,876	-	-	523,876
Մարված ակտիվներ	(307,279)	(68,934)	(544,931)	(921,144)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	134,792	(4,956)	(129,836)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(31,391)	106,944	(75,553)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(10,521)	(62,983)	73,504	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա	(131,443)	89,980	632,394	590,931
Չեղջի ծախսագրում (ճանաչված տոկոսային եկամտում)	-	-	22,559	22,559
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(180,723)	1,180	(916,040)	(1,095,583)
Վերադարձ	-	-	180,726	180,726
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(243,233)	(243,233)
Արտարժույթի փոխարժեքի և այլ փոփոխություններ	(7,365)	(1,473)	(53,939)	(62,777)
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	712,081	200,619	2,313,062	3,225,762

Ստորև ներկայացված է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների և համապատասխան ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը առ 1 հունվարի 2024թ.	158,085,688	2,157,429	2,719,366	162,962,483
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	77,807,446	-	-	77,807,446
Մարված ակտիվներ	(41,698,470)	(660,391)	(1,314,847)	(43,673,708)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	721,886	(465,438)	(256,448)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,973,871)	2,619,322	(645,451)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,745,838)	(672,636)	2,418,474	-
Վերադարձ	-	-	1,124,783	1,124,783
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(835,639)	(835,639)
Արտարժույթի փոխարժեքի և այլ փոփոխություններ	(780,087)	(20,131)	(32,404)	(832,622)
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	190,416,754	2,958,155	3,177,834	196,552,743

(հազար ՀՀ դրամ)

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստները				
առ 1 հունվարի 2024թ.	808,889	418,027	1,552,418	2,779,334
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	844,311	-	-	844,311
Մարված ակտիվներ	(290,002)	(105,485)	(1,006,710)	(1,402,197)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	229,506	(83,794)	(145,712)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(14,373)	381,572	(367,199)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(12,175)	(154,822)	166,997	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա	(226,174)	210,327	1,130,766	1,114,919
Չեղջի ծախսագրում (ճանաչված տոկոսային եկամտում)	-	-	52,154	52,154
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	108,822	(21,637)	(60,252)	26,933
Վերադարձ	-	-	1,124,783	1,124,783
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(835,639)	(835,639)
Արտարժույթի փոխարժեքի և այլ փոփոխություններ	(3,565)	(3,701)	(15,581)	(22,847)
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	1,445,239	640,487	1,596,025	3,681,751

Ստորև ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների և համապատասխան ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
առ 1 հունվարի 2023թ.	82,491,951	1,262,757	7,825,951	91,580,659
Դուրսգրման քաղաքականության փոփոխություն և այլ ուղղումներ*	(513)	74,217	292,068	365,772
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	52,498,134	-	-	52,498,134
Մարված ակտիվներ	(34,438,158)	(93,047)	(2,872,378)	(37,403,583)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	467,610	(197,714)	(269,896)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(220,811)	455,715	(234,904)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(989,803)	(647,210)	1,637,013	-
Վերադարձ	-	-	529,200	529,200
Դուրսգրված գումարներ**	-	(158,267)	(183,737)	(342,004)
Արտարժույթի փոխարժեքի և այլ փոփոխություններ	1,480,022	9,245	153,748	1,643,015
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	101,288,432	705,696	6,877,065	108,871,193

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստները				
առ 1 հունվարի 2023թ.	561,941	308,761	2,072,916	2,943,618
Դուրսգրման քաղաքականության փոփոխություն և այլ ուղղումներ*	146,440	34,325	272,602	453,367
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	439,108	-	-	439,108
Մարված ակտիվներ	(283,550)	(209,992)	(972,554)	(1,466,096)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	132,140	(19,177)	(112,963)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,313)	57,956	(55,643)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(13,615)	(63,084)	76,699	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա	(127,473)	35,679	645,719	553,925
Չեղջի ծախսագրում (ճանաչված տոկոսային եկամտում)	-	-	53,769	53,769
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(140,995)	153,519	1,015,921	1,028,445
Վերադարձ	-	-	529,200	529,200
Դուրսգրված գումարներ**	-	(158,267)	(183,737)	(342,004)
Արտարժույթի փոխարժեքի և այլ փոփոխություններ	10,452	1,141	25,482	37,075
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	722,135	140,861	3,367,411	4,230,407

(հազար ՀՀ դրամ)

Ստորև ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների և համապատասխան ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը առ 1 հունվարի 2023թ.	124,081,377	3,878,967	3,506,111	131,466,455
Դուրսգրման քաղաքականության փոփոխություն և այլ ուղղումներ*	824	1,015,213	1,098,043	2,114,080
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	68,426,270	-	-	68,426,270
Մարված ակտիվներ	(35,490,341)	(2,278,523)	(1,761,037)	(39,529,901)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,437,040	(642,880)	(794,160)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(699,787)	1,269,204	(569,417)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(555,790)	(425,592)	981,382	-
Վերադարձ	-	-	1,635,326	1,635,326
Դուրսգրված գումարներ**	-	(683,641)	(1,441,435)	(2,125,076)
Արտարժույթի փոխարժեքի և այլ փոփոխություններ	886,095	24,681	64,553	975,329
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	158,085,688	2,157,429	2,719,366	162,962,483

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստները առ 1 հունվարի 2023թ.	438,940	1,115,850	1,245,873	2,800,663
Դուրսգրման քաղաքականության փոփոխություն և այլ ուղղումներ*	309,813	267,581	1,449,090	2,026,484
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	600,109	-	-	600,109
Մարված ակտիվներ	(431,316)	(883,179)	(1,824,144)	(3,138,639)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	576,737	(93,966)	(482,771)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(11,650)	281,544	(269,894)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(8,081)	(220,454)	228,535	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա	(569,901)	(61,633)	981,737	350,203
Չեղչի ծախսագրում (ճանաչված տոկոսային եկամտում)	-	-	55,756	55,756
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(99,050)	689,405	(54,280)	536,075
Վերադարձ	-	-	1,635,326	1,635,326
Դուրսգրված գումարներ**	-	(683,641)	(1,441,435)	(2,125,076)
Արտարժույթի փոխարժեքի և այլ փոփոխություններ	3,288	6,520	28,625	38,433
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	808,889	418,027	1,552,418	2,779,334

*** Դուրսգրման քաղաքականության փոփոխություններ և այլ ուղղումներ**

2023թ-ին Բանկը վերանայել է խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերի դուրսգրման քաղաքականությունը՝ ավելացնելով ժամկետը, որից հետո վարկերը համարվում են անվերադարձելի: Հիմք ընդունելով վարկերի վերադարձելիության պատմական տվյալները՝ դուրսգրման ժամկետը 270 ժամկետանց օրից փոխվել է 365 օրվա: Բացի այդ, Բանկը ուղղումներ է կատարել ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի բանաձևում:

Նշված փոփոխությունները նշանակալի ազդեցություն չեն ունեցել հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների հաշվեկշռային արժեքի կամ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքով միջ կորստի վրա: Եականության նկատառումներից ելնելով՝ այդ փոփոխությունների և ուղղումների ազդեցությունը 2022թ. ֆինանսական տեղեկատվության վրա ճանաչվել է 2023թ-ին:

** 2-փուլի դուրսգրումներն իրենցից ներկայացնում են վարկերի գիշման գծով վնասը (Ծանոթագրություն 30):

(հազար ՀՀ դրամ)

Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<u>1-ին փուլ</u>	<u>2-րդ փուլ</u>	<u>3-րդ փուլ</u>	<u>Ընդամենը վարկեր</u>
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Խոշոր բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	71,271,903	1,093,165	861,887	73,226,955
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	542,712	542,712
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	3,241,683	3,241,683
Ընդամենը համախառն վարկեր	71,271,903	1,093,165	4,646,282	77,011,350
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(236,296)	(74,769)	(1,502,290)	(1,813,355)
Ընդամենը զուտ վարկեր	71,035,607	1,018,396	3,143,992	75,197,995
ՓՍՁ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	41,949,586	472,739	260,870	42,683,195
- մինչև 30 օր ժամկետանց	15,776	46,940	22,287	85,003
- 31-90 օր ժամկետանց	-	87,649	143,836	231,485
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	288,211	288,211
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	583,211	583,211
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	819,835	819,835
Ընդամենը համախառն վարկեր	41,965,362	607,328	2,118,250	44,690,940
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(475,785)	(125,850)	(810,772)	(1,412,407)
Ընդամենը զուտ վարկեր	41,489,577	481,478	1,307,478	43,278,533
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	100,071,055	1,057,889	467,002	101,595,946
- մինչև 30 օր ժամկետանց	63,282	-	75,724	139,006
- 31-90 օր ժամկետանց	-	116,498	149,427	265,925
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	55,061	55,061
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	125,560	125,560
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	293,421	293,421
Ընդամենը համախառն վարկեր	100,134,337	1,174,387	1,166,195	102,474,919
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(369,326)	(229,664)	(497,379)	(1,096,369)
Ընդամենը զուտ վարկեր	99,765,011	944,723	668,816	101,378,550
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	63,950,377	1,212,008	371,406	65,533,791
- մինչև 30 օր ժամկետանց	270,720	88,154	96,670	455,544
- 31-90 օր ժամկետանց	-	232,985	122,794	355,779
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	382,514	382,514
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	578,188	578,188
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	334,060	334,060
Ընդամենը համախառն վարկեր	64,221,097	1,533,147	1,885,632	67,639,876
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(1,049,574)	(380,765)	(1,048,091)	(2,478,430)
Ընդամենը զուտ վարկեր	63,171,523	1,152,382	837,541	65,161,446
Ոսկու գրավադրամբ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	26,016,126	139,375	38,583	26,194,084
- մինչև 30 օր ժամկետանց	45,194	11,154	14,229	70,577
- 31-90 օր ժամկետանց	-	100,092	8,533	108,625
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	22,145	22,145
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	42,517	42,517
Ընդամենը համախառն վարկեր	26,061,320	250,621	126,007	26,437,948
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(26,339)	(30,058)	(50,555)	(106,952)
Ընդամենը զուտ վարկեր	26,034,981	220,563	75,452	26,330,996
Իրավաբանական անձանց տրված ընդամենը համախառն վարկեր	113,237,265	1,700,493	6,764,532	121,702,290
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(712,081)	(200,619)	(2,313,062)	(3,225,762)
Իրավաբանական անձանց տրված ընդամենը զուտ վարկեր	112,525,184	1,499,874	4,451,470	118,476,528
Ֆիզիկական անձանց տրված ընդամենը համախառն վարկեր	190,416,754	2,958,155	3,177,834	196,552,743
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(1,445,239)	(640,487)	(1,596,025)	(3,681,751)
Ֆիզիկական անձանց տրված ընդամենը զուտ վարկեր	188,971,515	2,317,668	1,581,809	192,870,992
Ընդամենը համախառն վարկեր	303,654,019	4,658,648	9,942,366	318,255,033
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(2,157,320)	(841,106)	(3,909,087)	(6,907,513)
Ընդամենը զուտ վարկեր	301,496,699	3,817,542	6,033,279	311,347,520

(հազար ՀՀ դրամ)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը վարկեր
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Խոշոր բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	67,740,398	-	170,651	67,911,049
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	213,248	213,248
- 31-90 օր ժամկետանց	-	-	581,313	581,313
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	470,597	470,597
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	3,371,491	3,371,491
Ընդամենը համախառն վարկեր	67,740,398	-	4,807,300	72,547,698
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(249,260)	-	(2,388,666)	(2,637,926)
Ընդամենը զուտ վարկեր	67,491,138	-	2,418,634	69,909,772
ՓՄՁ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	33,512,918	398,719	719,949	34,631,586
- մինչև 30 օր ժամկետանց	35,116	62,202	44,400	141,718
- 31-90 օր ժամկետանց	-	244,775	69,020	313,795
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	376,339	376,339
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	355,320	355,320
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	504,737	504,737
Ընդամենը համախառն վարկեր	33,548,034	705,696	2,069,765	36,323,495
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(472,875)	(140,861)	(978,745)	(1,592,481)
Ընդամենը զուտ վարկեր	33,075,159	564,835	1,091,020	34,731,014
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	82,285,154	882,349	422,721	83,590,224
- մինչև 30 օր ժամկետանց	47,861	8,125	19,086	75,072
- 31-90 օր ժամկետանց	-	25,614	96,394	122,008
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	25,398	25,398
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	18,311	18,311
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	267,136	267,136
Ընդամենը համախառն վարկեր	82,333,015	916,088	849,046	84,098,149
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(216,058)	(171,003)	(407,911)	(794,972)
Ընդամենը զուտ վարկեր	82,116,957	745,085	441,135	83,303,177
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	53,160,404	865,389	587,217	54,613,010
- մինչև 30 օր ժամկետանց	159,636	51,756	43,517	254,909
- 31-90 օր ժամկետանց	-	179,782	128,047	307,829
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	352,499	352,499
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	342,315	342,315
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	360,977	360,977
Ընդամենը համախառն վարկեր	53,320,040	1,096,927	1,814,572	56,231,539
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(580,227)	(236,505)	(1,103,969)	(1,920,701)
Ընդամենը զուտ վարկեր	52,739,813	860,422	710,603	54,310,838
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	22,389,233	109,512	10,191	22,508,936
- մինչև 30 օր ժամկետանց	43,400	4,445	3,677	51,522
- 31-90 օր ժամկետանց	-	30,457	3,140	33,597
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	17,771	17,771
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	20,877	20,877
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	92	92
Ընդամենը համախառն վարկեր	22,432,633	144,414	55,748	22,632,795
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(12,604)	(10,519)	(40,538)	(63,661)
Ընդամենը զուտ վարկեր	22,420,029	133,895	15,210	22,569,134
Իրավաբանական անձանց տրված ընդամենը համախառն վարկեր	101,288,432	705,696	6,877,065	108,871,193
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(722,135)	(140,861)	(3,367,411)	(4,230,407)
Իրավաբանական անձանց տրված ընդամենը զուտ վարկեր	100,566,297	564,835	3,509,654	104,640,786
Ֆիզիկական անձանց տրված ընդամենը համախառն վարկեր	158,085,688	2,157,429	2,719,366	162,962,483
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(808,889)	(418,027)	(1,552,418)	(2,779,334)
Ֆիզիկական անձանց տրված ընդամենը զուտ վարկեր	157,276,799	1,739,402	1,166,948	160,183,149
Ընդամենը համախառն վարկեր	259,374,120	2,863,125	9,596,431	271,833,676
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(1,531,024)	(558,888)	(4,919,829)	(7,009,741)
Ընդամենը զուտ վարկեր	257,843,096	2,304,237	4,676,602	264,823,935

(հազար ՀՀ դրամ)

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամական միջոցներով ապահովված վարկերի մնացորդը, որոնց գծով արժեզրկման գծով պահուստ չի ձևավորվել հաշվի առնելով գրավը, կազմել է 31,288,356 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 34,507,395 հազար դրամ):

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների համակենտրոնացում

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ տասը խոշոր վարկառուների խմբերին տրամադրված 47,868,992 հազար դրամ ընդհանուր գումարով վարկեր (ընդհանուր վարկային պորտֆելի 15.03%) (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ տասը խոշոր վարկառուների խմբերին տրամադրված 48,993,284 հազար դրամ ընդհանուր գումարով վարկեր (ընդհանուր վարկային պորտֆելի 17.57%)): Այդ վարկերի գծով ձևավորվել է 1,457,467 հազար դրամի չափով արժեզրկման պահուստ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,939,571 հազար դրամ):

Վարկերն առավելապես տրամադրվել են ՀՀ հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ոլորտներում՝

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Հիփոթեքային վարկեր	102,474,919	84,098,149
Սպառողական և ոսկու գրավադրմամբ վարկեր ֆիզիկական անձանց	94,077,824	78,864,334
Առևտուր	42,457,424	34,694,238
Շինարարություն	24,835,311	24,075,833
Գյուղատնտեսություն (ներառյալ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերը)	12,035,435	11,663,851
Ֆինանսական ծառայություններ	8,359,883	10,305,840
Արդյունաբերություն	6,610,721	7,397,313
Ծառայությունների ոլորտ	5,257,828	4,198,867
Էներգետիկայի բնագավառ	3,646,678	2,998,568
Տրանսպորտ և կապ	3,174,843	2,093,145
Այլ	15,324,167	11,443,538
Ընդամենը վարկային պորտֆել	318,255,033	271,833,676
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստը	(6,907,513)	(7,009,741)
Ընդամենը	311,347,520	264,823,935

Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելում ներառված են ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները: Ստորև ներկայացված է ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների վերլուծությունը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Համախառն ներդրում ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներում		
Մինչև 1 տարի	1,375,350	773,364
1-2 տարի	1,326,017	773,445
2-3 տարի	944,955	717,664
3-4 տարի	492,688	399,775
4-5 տարի	152,076	194,238
5 տարուց ավելի	74,806	5,756
	4,365,892	2,864,242
Այլազա ժամանակաշրջանների չվաստակած ֆինանսական եկամուտ ֆինանսական վարձակալության գծով	(827,977)	(530,430)
Չուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում մինչև արժեզրկման գծով պահուստը	3,537,915	2,333,812
Արժեզրկման գծով պահուստ	(54,320)	(23,973)
Չուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	3,483,595	2,309,839

(հազար ՀՀ դրամ)

Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների համար որպես ապահովություն ծառայող գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների բնույթի վերաբերյալ (առանց արժեզրկման):

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Անշարժ գույք	195,362,903	167,232,901
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	32,424,883	36,787,801
Ոսկի	26,321,887	20,684,098
Փոխադրամիջոցներ	2,867,149	1,399,086
Պատրաստի արտադրանք	4,912,911	634,957
Պետական պարտատուներ	79,578	85,224
Գրավով չապահովված	49,378,209	37,999,868
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	311,347,520	264,823,935

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար, ինչպես նաև վարկեր, որոնց գրավի իրական արժեքը չի որոշվել: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն հանգամանքից, թե երբ է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Ֆիզիկական անձանցից, օրինակ՝ ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված՝ հաճախորդներին տրված վարկերի համար որպես ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ: Աղյուսակների նպատակների համար յուրաքանչյուր վարկի գրավի իրական արժեքը սահմանափակվում է վարկի համախառն հաշվեկշռային արժեքով:

31 դեկտեմբերի 2024թ.	Ոսկի	Անշարժ գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Գրավի ընդամենը իրական արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Համապա- տասխան ԱՊԿ
Խոշոր բիզնես վարկեր	-	4,275,863	-	4,275,863	4,646,282	(1,502,290)
ՓՄՁ վարկեր	-	1,663,928	23,080	1,687,008	2,118,250	(810,772)
Հիփոթեքային վարկեր	-	1,075,037	-	1,075,037	1,166,195	(497,379)
Սպառողական վարկեր	-	876,181	25,835	902,016	1,885,632	(1,048,091)
Ոսկու գրավադրամաբ վարկեր	45,777	-	-	45,777	126,007	(50,555)
Ընդամենը	45,777	7,891,009	48,915	7,985,701	9,942,366	(3,909,087)

31 դեկտեմբերի 2023թ.	Ոսկի	Անշարժ գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Գրավի ընդամենը իրական արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Համապա- տասխան ԱՊԿ
Խոշոր բիզնես վարկեր	-	4,494,156	-	4,494,156	4,807,300	(2,388,666)
ՓՄՁ վարկեր	-	1,577,708	23,080	1,600,788	2,069,765	(978,745)
Հիփոթեքային վարկեր	-	731,004	-	731,004	849,046	(407,911)
Սպառողական վարկեր	-	865,939	20,991	886,930	1,814,572	(1,103,969)
Ոսկու գրավադրամաբ վարկեր	37,242	-	-	37,242	55,748	(40,538)
Ընդամենը	37,242	7,668,807	44,071	7,750,120	9,596,431	(4,919,829)

Գրավադրված ակտիվներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 36,392,564 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 34,982,018 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառու միջոցների համար (Ծանոթագրություն 22):

(հազար ՀՀ դրամ)

13. Ներդրումային արժեթղթեր

Ներդրումային արժեթղթերը՝ ներառյալ հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը, բաղկացած են հետևյալից.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Բանկի կողմից պահվող		
Ամորտիզացված արժեթղթով չափվող պարտքային արժեթղթեր		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	4,532,696	6,531,648
Օտարերկրյա պետական պարտատոմսեր	1,981,389	4,016,352
Հանած՝ արժեգրվման գծով պահուստը	(4,227)	(10,217)
Բանկի կողմից պահվող ամորտիզացված արժեթղթով չափվող պարտքային արժեթղթեր	6,509,858	10,537,783
Իրական արժեթղթով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	40,694,087	84,542,756
Օտարերկրյա պետական պարտատոմսեր	26,177,303	28,870,511
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	9,460,688	8,230,943
Միջազգային կազմակերպությունների պարտատոմսեր	1,186,177	1,212,941
Բանկի կողմից պահվող իրական արժեթղթով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	77,518,255	122,857,151
Իրական արժեթղթով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային արժեթղթեր		
ՏՀԶԿ անդամ երկրների ընկերությունների բաժնային արժեթղթեր	5,333	5,333
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր ՀՀ ընկերություններում	518,650	75,222
Բանկի կողմից պահվող իրական արժեթղթով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային արժեթղթեր	523,983	80,555
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող ներդրումային արժեթղթեր	84,552,096	133,475,489
Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով գրավադրված		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	63,362,767	7,927,279
Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեթղթով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	63,362,767	7,927,279

Ստորև ներկայացված է ամորտիզացված արժեթղթով չափվող պարտքային արժեթղթերի, ներառյալ հետզնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային արժեթղթերի, համախառն հաշվեկշռային արժեքների և համապատասխան ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը:

Ամորտիզացված արժեթղթով չափվող պարտքային արժեթղթեր	1-ին փուլ	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը առ 1 հունվարի 2024թ.	10,548,000	10,548,000
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,453,067	2,453,067
Մարված ակտիվներ	(6,478,072)	(6,478,072)
Հաշվեգրված տոկոսներ	550,866	550,866
Վճարված տոկոսներ	(558,778)	(558,778)
Փոխարժեքային տարբերություններ	(998)	(998)
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	6,514,085	6,514,085
Ամորտիզացված արժեթղթով չափվող պարտքային արժեթղթեր		
Ակնկալվող պարտքային կորուստները առ 1 հունվարի 2024թ.	10,217	10,217
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	354	354
Մարված ակտիվներ	(1,767)	(1,767)
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(4,577)	(4,577)
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	4,227	4,227

(հազար ՀՀ դրամ)

Ստորև ներկայացված Է ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների և համապատասխան ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>1-ին փուլ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը առ 1 հունվարի 2023թ.	18,407,917	18,407,917
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	5,051,268	5,051,268
Մարված ակտիվներ	(11,712,003)	(11,712,003)
Հաշվեգրված տոկոսներ	751,205	751,205
Վճարված տոկոսներ	(759,118)	(759,118)
Դուրսգրված գումարներ	(1,253,325)	(1,253,325)
Փոխարժեքային տարբերություններ	62,056	62,056
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	10,548,000	10,548,000

<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>1-ին փուլ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ակնկալվող պարտքային կորուստները առ 1 հունվարի 2023թ.	15,339	15,339
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,340	1,340
Մարված ակտիվներ	(5,920)	(5,920)
Դուրսգրված գումարներ	(1,253,325)	(1,253,325)
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	1,252,783	1,252,783
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	10,217	10,217

Ստորև ներկայացված Է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի, ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային արժեթղթերի, համախառն հաշվեկշռային արժեքների և համապատասխան ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը:

<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>1-ին փուլ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը առ 1 հունվարի 2024թ.	130,784,430	130,784,430
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	127,631,717	127,631,717
Մարված ակտիվներ	(66,422,407)	(66,422,407)
Վաճառված ակտիվներ	(52,764,651)	(52,764,651)
Հաշվեգրված տոկոսներ	10,587,491	10,587,491
Վճարված տոկոսներ	(10,476,739)	(10,476,739)
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	2,917,529	2,917,529
Փոխարժեքային տարբերություններ	(1,376,348)	(1,376,348)
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	140,881,022	140,881,022

<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>1-ին փուլ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ակնկալվող պարտքային կորուստները առ 1 հունվարի 2024թ.	212,725	212,725
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	133,910	133,910
Մարված ակտիվներ	(14,498)	(14,498)
Վաճառված ակտիվներ	(35,599)	(35,599)
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	39,424	39,424
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	335,962	335,962

Ստորև ներկայացված Է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի և համապատասխան ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր</i>	<i>1-ին փուլ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը առ 1 հունվարի 2023թ.	106,889,636	106,889,636
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	61,821,727	61,821,727
Մարված ակտիվներ	(24,172,316)	(24,172,316)
Վաճառված ակտիվներ	(18,949,114)	(18,949,114)
Հաշվեգրված տոկոսներ	9,794,132	9,794,132
Վճարված տոկոսներ	(9,930,990)	(9,930,990)
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	3,496,537	3,496,537
Փոխարժեքային տարբերություններ	1,834,818	1,834,818
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	130,784,430	130,784,430

(հազար ՀՀ դրամ)

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր

	1-ին փուլ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստները առ 1 հունվարի 2023թ.	183,014	183,014
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	102,757	102,757
Մարված ակտիվներ	(15,071)	(15,071)
Վաճառված ակտիվներ	(42,204)	(42,204)
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(15,771)	(15,771)
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	212,725	212,725

Ստորև ներկայացված է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային արժեթղթերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների փոփոխությունների վերլուծությունը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային արժեթղթեր

	1-ին փուլ	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը առ 2024թ.	80,555	80,555
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	268,628	268,628
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	174,800	174,800
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	523,983	523,983

2023թ. ընթացքում իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային արժեթղթերի համախառն հաշվեկշռային արժեքների փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել:

(հազար ՀՀ դրամ)

14. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Հիմնական միջոցների և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների շարժը հետևյալն է՝

	Հող և շենքեր	Սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Համակարգիչներ և ցանցային հարմարանքներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Վարձակալված հիմնական միջոցների բարելավում	Անավարտ շինարարություն	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական կամ վերագնահատված արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	5,308,998	792,009	301,710	6,179,839	1,189,593	2,209,111	97,964	4,031,491	20,110,715
Ավելացումներ	10,714	204,953	35,332	635,171	90,087	225,031	54,256	151,990	1,407,534
Փոփոխություններ Օտարումներ և դուրսգրումներ	-	-	-	-	-	-	-	(261,950)	(261,950)
Ներքին տեղաշարժ	1,695	(87,628)	(9,900)	(108,776)	(25,295)	(17,681)	(1,097)	(55,187)	(305,564)
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	<u>5,321,407</u>	<u>911,878</u>	<u>327,142</u>	<u>6,712,806</u>	<u>1,260,907</u>	<u>2,489,622</u>	<u>60,629</u>	<u>3,866,344</u>	<u>20,950,735</u>
Կուտակված մաշվածություն									
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	144,971	645,765	163,264	3,931,779	774,676	1,174,536	-	2,180,431	9,015,422
Մաշվածության ծախս	145,211	56,694	22,270	602,224	75,900	167,949	-	331,718	1,401,966
Փոփոխություններ Օտարումներ և դուրսգրումներ	-	-	-	-	-	-	-	(261,950)	(261,950)
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	<u>290,182</u>	<u>622,984</u>	<u>179,609</u>	<u>4,431,003</u>	<u>827,057</u>	<u>1,324,804</u>	-	<u>2,195,012</u>	<u>9,870,651</u>
Չուտ հաշվեկշռային արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	5,164,027	146,244	138,446	2,248,060	414,917	1,034,575	97,964	1,851,060	11,095,293
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	5,031,225	288,894	147,533	2,281,803	433,850	1,164,818	60,629	1,671,332	11,080,084
	Հող և շենքեր	Սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Համակարգիչներ և ցանցային հարմարանքներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Վարձակալված հիմնական միջոցների բարելավում	Անավարտ շինարարություն	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական կամ վերագնահատված արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	5,305,397	774,130	265,321	4,723,663	873,019	1,493,369	390,410	2,989,747	16,815,056
Ավելացումներ	3,601	50,941	72,044	1,494,162	222,450	758,866	-	1,210,101	3,812,165
Օտարումներ և դուրսգրումներ	-	(33,062)	(35,655)	(97,607)	(28,900)	(91,784)	(61,141)	(168,357)	(516,506)
Ներքին տեղաշարժ	-	-	-	59,621	123,024	48,660	(231,305)	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	<u>5,308,998</u>	<u>792,009</u>	<u>301,710</u>	<u>6,179,839</u>	<u>1,189,593</u>	<u>2,209,111</u>	<u>97,964</u>	<u>4,031,491</u>	<u>20,110,715</u>
Կուտակված մաշվածություն									
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	-	636,649	182,814	3,538,146	767,042	1,177,009	-	1,738,055	8,039,715
Մաշվածության ծախս	144,971	41,102	15,279	477,999	34,201	83,282	-	454,079	1,250,913
Օտարումներ և դուրսգրումներ	-	(31,986)	(34,829)	(84,366)	(26,567)	(85,755)	-	(11,703)	(275,206)
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	<u>144,971</u>	<u>645,765</u>	<u>163,264</u>	<u>3,931,779</u>	<u>774,676</u>	<u>1,174,536</u>	-	<u>2,180,431</u>	<u>9,015,422</u>
Չուտ հաշվեկշռային արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	5,305,397	137,481	82,507	1,185,517	105,977	316,360	390,410	1,251,692	8,775,341
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	5,164,027	146,244	138,446	2,248,060	414,917	1,034,575	97,964	1,851,060	11,095,293

(հազար ՀՀ դրամ)

Ակտիվների վերագնահատում

Հողի և շենքերի իրական արժեքը վերջին անգամ որոշվել է գրանցվել է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով անկախ լիցենզավորված գնահատողի կողմից իրականացված գնահատումը: Իրական արժեքը որոշվել է համեմատական (65%) և եկամտային (35%) մեթոդներով: Գնահատումը հիմնված է օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի առումով նմանատիպ գույքի համար հայտարարված վաճառքի գների վրա՝ կիրառելով 5%-ից 25% տիրույթում գտնվող գործակիցներ՝ ելակետային գներն օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի առումով տարբերությունների մասով (առկայության դեպքում) ճշգրտելու համար: Կիրառված կապիտալացման դրույքը կազմում է 5%:

Հողերի և շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակ՝ կիրառված գնահատման մեթոդի դիտելի ելակետային տվյալների նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումների (գործակիցների) պատճառով: Հիմնվելով անշարժ գույքի գների փոփոխությունների վերլուծության վրա՝ ղեկավարությունը գտնում է, որ հողերի և շենքերի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է դրանց հաշվեկշռային արժեքին 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Եթե շենքերը չափվեին սկզբնական արժեքով հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 793,353 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 807,721 հազար դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների կազմում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվները կազմում են 3,664,952 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,726,632 հազար դրամ):

Տեղադրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների կազմում ներառված տեղադրման փուլում գտնվող ակտիվները կազմում են 584,008 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 610,892 հազար դրամ):

Գրավադրված հիմնական միջոցներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չուներ գրավադրված հիմնական միջոցներ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդպիսի հիմնական միջոցներ չկային):

15. Ոչ նյութական ակտիվներ

	<i>Լիցենզիաներ</i>	<i>Համակարգչային ծրագրեր</i>	<i>Այլ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Սկզբնական արժեք				
Առ 1 հունվարի 2024	1,067,886	259,668	676,965	2,004,519
Ավելացումներ	29,293	10,180	80,063	119,536
Առ 31 դեկտեմբերի 2024	1,097,179	269,848	757,028	2,124,055
Կուտակված ամորտիզացիա				
Առ 1 հունվարի 2024թ.	833,003	69,459	219,849	1,122,311
Ամորտիզացիայի ծախս	48,344	13,367	51,957	113,668
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	881,347	82,826	271,806	1,235,979
Չուտ հաշվեկշռային արժեք				
Առ 1 հունվարի 2024թ.	234,883	190,209	457,116	882,208
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	215,832	187,022	485,222	888,076
	<i>Լիցենզիաներ</i>	<i>Համակարգչային ծրագրեր</i>	<i>Այլ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Սկզբնական արժեք				
Առ 1 հունվարի 2023թ.	1,021,215	149,709	518,859	1,689,783
Ավելացումներ	46,671	110,163	158,356	315,190
Օտարումներ և դուրսգրումներ	-	(204)	(250)	(454)
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	1,067,886	259,668	676,965	2,004,519
Կուտակված ամորտիզացիա				
Առ 1 հունվարի 2023թ.	798,386	63,326	174,830	1,036,542
Ամորտիզացիայի ծախս	34,617	6,133	45,269	86,019
Օտարումներ և դուրսգրումներ	-	-	(250)	(250)
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	833,003	69,459	219,849	1,122,311
Չուտ հաշվեկշռային արժեք				
Առ 1 հունվարի 2023թ.	222,829	86,383	344,029	653,241
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	234,883	190,209	457,116	882,208

(հազար ՀՀ դրամ)

Ամբողջությամբ ամորտիզացված ակտիվներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվներում ներառված ամբողջությամբ ամորտիզացված ոչ նյութական ակտիվները կազմում են 814,468 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 798,043 հազար դրամ):

16. Բռնագանձված ակտիվներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխառությունների համար ապահովվածություն հանդիսացող գրավի բռնագանձման արդյունքում ձեռք բերված ակտիվները ներկայացված են ստորև.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Հող և շենքեր	819,001	1,033,211
Այլ ակտիվներ	20,036	15,327
	839,037	1,048,538
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստը	(310,120)	(244,416)
Ընդամենը բռնագանձված գրավ	528,917	804,122

Բանկի քաղաքականությունը նախատեսում է գրավի ժամանակին իրացում՝ սահմանված կարգով: Բանկը որպես կանոն չի օգտագործում ոչ դրամային գրավները իր սեփական գործառնությունների համար: Ակտիվները չափվում են հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսումները: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկի բռնագանձված ակտիվների արժեքը կազմել է 125,617 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 194,752 հազար դրամ), իսկ վաճառված ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 335,118 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 1,673,285 հազար դրամ):

17. Այլ ակտիվներ և պարտավորություններ

Այլ ակտիվները ներառում են.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Դեբիտորական պարտքեր	654,491	546,583
Դրամական փոխանցումների գծով ստացվելիք գումարներ	163,947	242,274
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	818,438	788,857
Հանած՝ այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստը	(20,087)	(28,363)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	798,351	760,494
Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Կանխավճարներ մատակարարներին	747,052	816,236
Թանկարժեք մետաղներ	471,939	1,514,469
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	456,079	389,881
Պաշարներ	370,771	249,532
Ապահովագրության գծով հավելավճարի չամորտիզացված մաս	40,451	32,940
Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ	6,833	6,146
Այլ	1,865	1,865
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	2,094,990	3,011,069
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,893,341	3,771,563

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստները առ 1 հունվարի 2024թ.	28,284	30	49	28,363
Տեղափոխում 1-ին փուլ	8	(2)	(6)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(13)	13	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(45)	(9)	54	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով ծախս	(8,445)	200	3,736	(4,509)
Վերադարձ	-	-	7,163	7,163
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(10,796)	(10,796)
Փոխարժեքային տարբերություններ	(129)	-	(5)	(134)
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	19,660	232	195	20,087

(հազար ՀՀ դրամ)

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստները առ 1 հունվարի 2023թ.	29,804	25	348	30,177
Տեղափոխում 1-ին փուլ	5	-	(5)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(4)	(15)	19	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով ծախս	(1,521)	20	(792)	(2,293)
Վերադարձ	-	-	16,496	16,496
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(16,022)	(16,022)
Փոխարժեքային տարբերություններ	-	-	5	5
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	28,284	30	49	28,363

Այլ պարտավորությունները ներառում են.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	2,095,514	1,780,104
Կրեդիտորական պարտքեր	861,414	751,242
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,956,928	2,531,346
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Վճարվելիք հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	1,228,199	1,003,409
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	9,044	11,468
Այլ	2	2
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,237,245	1,014,879
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	4,194,173	3,546,225

18. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	663,469	177,448
Բանկերից ստացված վարկեր	-	61,600
Այլ պարտավորություններ	2,285	3,277
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	665,754	242,325

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ բանկերի թղթակցային հաշիվների 97.1%-ը՝ 644,215 հազար դրամ գումարի չափով կենտրոնացված է հինգ բանկում (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 155,989 հազար դրամ (87.9%)՝ երեք բանկում):

19. Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր

Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքերը ներառում են.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր ՀՀ ԿԲ-ին	45,063,031	3,933,642
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր բանկերին	14,898,183	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններին	-	3,806,274
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	59,961,214	7,739,916

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պայմանագրի կողմերին, բացի ՀՀ ԿԲ-ից, հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք կրեդիտորական պարտքերը վերագրելի են երկու պայմանագրի կողմի (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ պայմանագրի կողմի, բացի ՀՀ ԿԲ-ից):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքերի դիմաց գրավադրված են 63,362,767 հազար դրամ իրական արժեքով ՀՀ պետական պարտատուները (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7,927,279 հազար դրամ):

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հաճախորդներին նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Իրավաբանական անձիք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	78,912,109	92,270,849
Ժամկետային ավանդներ	99,455,351	95,372,741
	178,367,460	187,643,590
Ֆիզիկական անձիք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	78,979,287	75,383,637
Ժամկետային ավանդներ	97,758,579	92,416,155
	176,737,866	167,799,792
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	355,105,326	355,443,382

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորություններում ներառված են 36,415,794 հազար դրամ գումարով ավանդները, որոնք ծառայում են որպես ապահովվածություն տրամադրված վարկերի, ակրեդիտիվների, երաշխավորությունների և պայմանական պարտավորությունների հետ կապված այլ գործարքների համար (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 39,061,851 հազար դրամ):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենախոշոր տասը հաճախորդների միջոցների մասցորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 119,139,926 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 120,718,599 հազար դրամ) կամ հաճախորդների ընդհանուր հաշիվների 33.6% (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 34.0%):

21. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերը ներառում են.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր ԱՄՆ դոլարով	13,982,881	12,235,398
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր ՀՀ դրամով	10,186,864	8,131,950
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	24,169,745	20,367,348

ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերը ենթակա են մարման 2025-2027թթ.՝ պայմանագրերի համաձայն: ՀՀ դրամով պարտատոմսերի համար արժեկտրոնի տոկոսադրույքը կազմում է 9.75%-10.25%, ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի համար՝ 3.75%-4.75% (2023թ-ին՝ ենթակա են մարման 2024-2025թթ.՝ պայմանագրերի համաձայն ՀՀ դրամով պարտատոմսերի համար արժեկտրոնի տոկոսադրույքը կազմում էր՝ 9.75%-10.5%, ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի համար՝ 3.75%-5.25%): Բանկի պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում:

22. Այլ փոխառու միջոցներ

Այլ փոխառու միջոցները ներառում են.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Վարկեր վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից	30,761,156	29,632,386
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	5,768,167	5,717,504
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	764,282	1,874,052
Վարկեր ՀՀ կառավարությունից	15,060	27,805
Այլ փոխառու միջոցներ	37,308,665	37,251,747

ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկերն իրենցից ներկայացնում են «Գերմանահայկական հիմնադրամից» ստացված վարկերը՝ հետադարձ ֆինանսավորման միջոցով փոքր և միջին բիզնեսին, սպառողական և այլ նպատակներով վարկեր տրամադրելու համար:

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը ներառում են Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկից ստացված վարկերը:

Վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերը ներառում են «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» ՎՎԿ-ից և «Բնակարան երիտասարդներին» ՎՎԿ-ից ստացված վարկերը:

(հազար ՀՀ դրամ)

Վերաֆինանսավորվող վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերը և ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկերն օգտագործվում են համապատասխան պահանջները բավարարող վարկառուներին ենթավարկավորելու համար: Տնտեսության որոշակի ճյուղերում գործող փոքր և միջին չափի ձեռնարկություններին աջակցելու և հիփոթեքային շուկան զարգացնելու նպատակով տեղական և միջազգային ոչ պետական կազմակերպությունների կողմից տրամադրվող այս տեսակի ֆինանսավորման համար փաստացի շուկա չի գործում: Այդ վարկերն իրենցից ներկայացնում են շուկայի առանձին սեգմենտ, և սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը դրանք չի գեղչում:

Սահմանափակումներ (կովենանտներ)

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չէր խախտել ոչ մի սահմանափակում:

23. Հանձնառություններ և պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային միջավայր

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են սուուզման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համարժեքորեն է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է օրենսդրության պահանջների համաձայն և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ վերջնական պատասխանատվության չափը, եթե այդպիսին լինի, որը կարող է առաջանալ Բանկի դեմ հարուցված հայցերի և ներկայացված բողոքների արդյունքում, էական բացասական ազդեցություն չի ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Փոխատվության հանձնառություններ, երաշխավորություններ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանդես է գալիս որպես հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքների պայմանագրի կողմ՝ իր հաճախորդների պահանջները բավարարելու համար: Այդ ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, արտացոլված չեն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Հանձնառություններ և պայմանական պարտավորություններ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հանձնառությունները և պայմանական պարտավորությունները ներառում են.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Փոխատվության հանձնառություններ		
Չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ	15,058,487	14,457,798
Ֆինանսական երաշխավորություններ	8,510,315	8,494,788
Ակրեդիտիվներ	430,146	-
	23,998,948	22,952,586
Փոխատվության հանձնառություններ գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(219,072)	(323,878)

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր փոխատվության հանձնառությունները դասված են 1-ին փուլ:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ստորև ներկայացված է ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Զօգտագործված փոխառության հանձնառություններ	1-ին փուլ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստները առ 1 հունվարի 2024թ.	195,601	195,601
Նոր վարկային գծեր	76,942	76,942
Ժամկետը լրացած վարկային գծեր	(85,074)	(85,074)
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(42,674)	(42,674)
Փոխարժեքային տարբերություններ	(1,178)	(1,178)
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	143,617	143,617
Ֆինանսական երաշխավորություններ	1-ին փուլ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստները առ 1 հունվարի 2024թ.	128,277	128,277
Նոր ֆինանսական երաշխավորություններ	49,271	49,271
Ժամկետը լրացած ֆինանսական երաշխավորություններ	(93,763)	(93,763)
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(15,333)	(15,333)
Փոխարժեքային տարբերություններ	(537)	(537)
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	67,915	67,915
Ակրեդիտիվներ	1-ին փուլ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստները առ 1 հունվարի 2024թ.	-	-
Նոր ակրեդիտիվներ	7,540	7,540
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	7,540	7,540

Ստորև ներկայացված է ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Զօգտագործված փոխառության հանձնառություններ	1-ին փուլ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստները առ 1 հունվարի 2023թ.	49,584	49,584
Նոր վարկային գծեր	114,792	114,792
Ժամկետը լրացած վարկային գծեր	(10,215)	(10,215)
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	39,683	39,683
Փոխարժեքային տարբերություններ	1,757	1,757
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	195,601	195,601
Ֆինանսական երաշխավորություններ	1-ին փուլ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստները առ 1 հունվարի 2023թ.	89,321	89,321
Նոր ֆինանսական երաշխավորություններ	78,853	78,853
Ժամկետը լրացած ֆինանսական երաշխավորություններ	(36,481)	(36,481)
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(3,971)	(3,971)
Փոխարժեքային տարբերություններ	555	555
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	128,277	128,277
Ակրեդիտիվներ	1-ին փուլ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստները առ 1 հունվարի 2023թ.	4,158	4,158
Ժամկետը լրացած ակրեդիտիվներ	(4,276)	(4,276)
Փոխարժեքային տարբերություններ	118	118
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	-	-

Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Այսուամենայնիվ, 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն իրականացրել է ավտոտրանսպորտային միջոցների (նաև ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն), շենքերի և շինությունների, շահագործվող գույքի, բանկոմատների, բանկային ռիսկերի, էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործությունների, տնօրենների և ղեկավարների պատասխանատվության ապահովագրություն: Զանի դեռ Բանկը ձեռք չի բերել ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

24. Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը ներառում է.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	3,438,624	4,056,602
Հետաձգված հարկի գծով ծախս՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	589,721	(243,852)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	4,028,345	3,812,750

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շահութահարկը Հայաստանի Հանրապետությունում գանձվում է 18% դրույքաչափով (2023թ-ին՝ 18%): ՖՀՄՍ և ՀՀ հարկային օրենսդրության միջև տարբերություններն առաջացնում են որոշ ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև:

Հաշվապահական շահույթի և հարկային ծախսերի միջև թվաբանական համադրումը ներկայացված է ստորև.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.		31 դեկտեմբերի 2023թ.	
Շահույթ մինչև հարկումը	19,853,087		18,436,419	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	3,573,556	18%	3,318,555	18%
Չնվազեցվող ծախսեր	454,789	2%	494,195	3%
Շահութահարկի գծով ծախս	4,028,345	20%	3,812,750	21%

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց փոփոխությունները համապատասխան տարիների համար ներկայացված է ստորև՝

	Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում			Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում			
	Ֆինան- սական		Այլ	Ֆինան- սական		Այլ	
	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	արդյունքների մասին հաշվետվու- թյունում		Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	արդյունքների մասին հաշվետվու- թյունում		
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(1,118,024)	191,740	-	(926,284)	(335,198)	-	(1,261,482)
Ներդրումային արժեթղթեր	930,595	4,426	(599,520)	335,501	22,741	(495,495)	(137,253)
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(592,254)	(86,747)	-	(679,001)	(205,816)	-	(884,817)
Բռնագանձված ակտիվներ	81,110	14,024	-	95,134	(39,168)	-	55,966
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	(7,140)	(3,170)	-	(10,310)	(308)	-	(10,618)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	273,873	75,833	-	349,706	(23,205)	-	326,501
Այլ արժեզրկում և պահուստներ	7,966	22,646	-	30,612	(75,586)	-	(44,974)
Այլ պարտավորություններ	285,080	25,100	-	310,180	66,819	-	376,999
2024 թ. հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(138,794)	243,852	(599,520)	(494,462)	(589,721)	(495,495)	(1,579,678)

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Սեփական կապիտալ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հայտարարված և ամբողջությամբ վճարված կանոնադրական կապիտալը կազմում է 19,947,633 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 19,947,633 հազար դրամ):

Բանկի կանոնադրության համաձայն՝ կանոնադրական կապիտալը կազմված է 66,492 սովորական բաժնետոմսից և 333 արտոնյալ բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար 300,000 դրամ և 100 դրամ անվանական արժեքով (2023թ-ին՝ 66,492 սովորական բաժնետոմսից և 333 արտոնյալ բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար 300,000 դրամ և 100 դրամ անվանական արժեքով):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են՝

	31 դեկտեմբերի 2024թ.		31 դեկտեմբերի 2023թ.	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում (%)	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում (%)
«Ըդվանսոլ գլոբալ ինվեստմենտ» ՍՊԸ	14,539,800	72.89	14,539,800	72.89
«Ըդվանսոլ գլոբալ ինվեստմենտ» ՍՊԸ (արտոնյալ բաժնետոմսեր)	33	-	33	-
«Հայփոստ Թրասթ Սենեջմենթ» ԷսԵյՎռԷԼ Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի՝ ի դեմս Սայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի	4,410,600	22.11	4,410,600	22.11
	997,200	5.00	997,200	5.00
	19,947,633	100.00	19,947,633	100.00

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ստանալ ժամանակ առ ժամանակ հայտարարվող շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

Բանկի արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն իրավասու մարմնի կողմից շահաբաժիններ վճարելու մասին որոշման կայացման դեպքում ստանալ տարեկան շահաբաժին իրենց պատկանող արտոնյալ բաժնետոմսերի անվանական արժեքի 20%-ի չափով:

2024թ. հունիսի 20-ի Բաժնետերերի ժողովի որոշման համաձայն՝ Բանկի կողմից հայտարարված և վճարված շահաբաժինները կազմել են 4,467,540 հազար դրամ սովորական բաժնետոմսերի համար և 6.6 հազար դրամ արտոնյալ բաժնետոմսերի համար (2023թ-ին՝ 4,432,084 հազար դրամ սովորական բաժնետոմսերի համար և 6.6 հազար դրամ՝ արտոնյալ բաժնետոմսերի համար): Շահաբաժինների հայտարարման օրվա դրությամբ մեկ սովորական բաժնետոմսի դիմաց շահաբաժինները կազմել են 67,189 դրամ, իսկ մեկ արտոնյալ բաժնետոմսի դիմաց՝ 19,8 դրամ (2023թ-ին՝ 66,656 դրամ՝ մեկ սովորական բաժնետոմսի դիմաց և 19.8 դրամ՝ մեկ արտոնյալ բաժնետոմսի դիմաց):

Բանկի կանոնադրական կապիտալը ձևավորվել է բաժնետերերի դրամական ներդրումներից, բաժնետերերն ունեն ՀՀ դրամով շահաբաժիններ և կապիտալի բաշխումներ ստանալու իրավունք:

Բաշխման ենթակա պահուստների գումարը հավասար է ՀՀ օրենսդրության համաձայն հաշվարկված չբաշխված շահույթին: Բաշխման ոչ ենթակա պահուստներն իրենցից ներկայացված են գլխավոր պահուստը: Գլխավոր պահուստը ձևավորվել է Բանկի կանոնադրության համաձայն:

Գլխավոր պահուստ

Գլխավոր պահուստը ձևավորվել է Հայաստանի Հանրապետության կանոնակարգերի պահանջների համաձայն՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերի, այդ թվում՝ ապագա կորուստների և այլ չնախատեսված ռիսկերի կամ պայմանական դեպքերի հետ կապված: Պահուստը ձևավորվել է Բանկի կանոնադրության համաձայն, ըստ որի գլխավոր պահուստը չպետք է պակաս լինի կանոնադրական կապիտալ 20%-ից: Գլխավոր պահուստը կարող է օգտագործվել ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան և չի կարող բաշխվել որպես շահաբաժին:

Հողի և շենքերի վերազնահատումից արժեքի աճ

Հողի և շենքերի վերազնահատումից արժեքի աճն օգտագործվում է հողի և շենքերի իրական արժեքի աճը և նվազումը գրանցելու համար այնքանով, որքանով այդ նվազումը վերաբերում է նախկինում սեփական կապիտալում ճանաչված՝ Նույն ակտիվի աճին:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերազնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերազնահատման պահուստը գրանցում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի և ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունները:

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Չուտ տոկոսային եկամուտ

Չուտ տոկոսային եկամուտը ներառում է.

	2024թ.	2023թ.
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	32,372,839	25,294,775
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	990,133	1,046,774
Ներդրումային արժեթղթեր	543,586	751,205
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	831,619	370,304
Դրամական համարժեքներ	45,653	78,871
Այլ տոկոսային եկամուտ	16,747	14,620
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10,587,491	9,794,132
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	45,388,068	37,350,681
Ֆինանսական վարձակալություն	325,329	144,399
Առևտրային արժեթղթեր	46,796	43,980
Այլ տոկոսային եկամուտ	372,125	188,379
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	45,760,193	37,539,060
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	13,630,431	11,753,749
Այլ փոխառու միջոցներ	2,400,503	2,400,898
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	2,174,628	326,038
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,355,831	1,281,531
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	231,076	156,685
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	34,112	23,514
Ստորադաս փոխառություններ	-	418
Ընդամենը տոկոսային ծախս	19,826,581	15,942,833
Չուտ տոկոսային եկամուտ	25,933,612	21,596,227

27. Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը ներառում է.

	2024թ.	2023թ.
Վճարային քարտերով գործառնություններ	8,176,810	8,231,346
Միջնորդավճարներ փոխանցումներից	731,559	705,619
Վարկերի վաղաժամ մարման գծով միջնորդավճարների տեսքով եկամուտ	163,403	400,015
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	203,315	345,808
Ներդրումային գործառնություններ	129,494	44,114
Թղթադրամների փոխանցումներ բանկերին	50,567	159,527
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	182,826	142,552
Վճարների տեսքով այլ եկամուտ	953,068	853,500
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	10,591,042	10,882,481
Վճարային քարտերով գործառնություններ	5,312,094	5,768,209
Արմենիան Զարդ վճարային համակարգի գծով ծախսեր	930,265	521,575
Թղթադրամների փոխանցումներ բանկերին	92,542	176,439
Միջնորդավճարներ փոխանցումներից	179,145	146,352
Հաշվարկային գործառնություններ	27,842	38,941
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	25,929	19,128
Վճարների տեսքով այլ ծախս	278,704	310,507
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	6,846,521	6,981,151
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ	3,744,521	3,901,330

(հազար ՀՀ դրամ)

Կատարման պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը չափվում է հաճախորդի հետ կնքված պայմանագրով սահմանված հատուցման հիման վրա: Բանկը ճանաչում է հասույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ծառայության նկատմամբ հսկողությունը: Պայմանավորված ծառայությունների բնույթով՝ Բանկը չունի էական պայմանագրի գծով ակտիվներ և պարտավորություններ:

Ծառայության տեսակը	Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները, ներառյալ վճարման նշանակալի պայմանները	Հասույթի ճանաչումը ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող բանկային ծառայություններ	<p>Բանկը մատուցում է բանկային ծառայություններ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, այդ թվում՝ հաշիվների կառավարման, վարկային քարտերի և հաշիվների սպասարկման, փոխանցումների ծառայություններ:</p> <p>Հաշիվների ընթացիկ կառավարման և սպասարկման վճարները գանձվում են հաճախորդի հաշվից ամսական կտրվածքով: Բանկը կանոնավոր կերպով սահմանում է դրույքաչափեր ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող բանկային ծառայությունների համար առանձին հիմունքով:</p> <p>Գործարքների վճարները, ներառյալ դրամական փոխանցումների և գործարքների մշակման վճարները գանձվում են հաճախորդի հաշվից՝ գործարքն իրականացնելիս կամ ծառայությունը մատուցելիս:</p>	<p>Հաշիվների վարումից ստացվող հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայությունների մատուցմանը զուգընթաց:</p> <p>Գործարքների և գործարքների մշակման վճարները ճանաչվում են ժամանակի դրոշակի պահին՝ գործարքն իրականացնելիս կամ ծառայությունը մատուցելիս:</p>

28. Չուտ առևտրային եկամուտ

	2024թ.	2023թ.
Չուտ օգուտ արտարժույթով գործառնություններից	5,953,389	8,329,685
Չուտ եկամուտ թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից	85,384	286,683
Չուտ օգուտ առևտրային արժեթղթերից	77,034	114,817
Չուտ վնաս ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից	(371,933)	(894,689)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	5,743,874	7,836,496

29. Այլ եկամուտ

	2024թ.	2023թ.
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	575,562	647,940
Եկամուտ մատուցված ծառայություններից	88,240	67,801
Եկամուտ վճարային տերմինալներից	54,679	71,699
Շահաբաժինների տեսքով եկամուտ	871	-
Եկամուտ շնորհներից	2,424	2,424
Եկամուտ ինկասացիայի ծառայություններից	-	10,681
Այլ եկամուտ	35,846	125,580
Ընդամենը այլ եկամուտ	757,622	926,125

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ֆինանսական գործիքների (արժեզրկումից կորուստների զուտ հակադարձում)/արժեզրկումից զուտ կորուստներ

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներառված՝ ֆինանսական գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով ծախսերը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Ծնթգ.	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7	(824)	-	-	(824)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	(2,679)	-	-	(2,679)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	12	341,388	105,431	(764,773)	(317,954)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	13	(5,990)	-	-	(5,990)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	13	123,239	-	-	123,239
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	17	(8,493)	202	3,782	(4,509)
Ֆինանսական երաշխավորություններ	23	(59,825)	-	-	(59,825)
Փոխատվության հանձնառություններ	23	(50,806)	-	-	(50,806)
Ակրեդիտիվներ	23	7,540	-	-	7,540
Արժեզրկումից կորուստների զուտ հակադարձում		343,550	105,633	(760,991)	(311,808)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներառված՝ ֆինանսական գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով ծախսերը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Ծնթգ.	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7	(3,997)	-	-	(3,997)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	8,029	-	-	8,029
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ*	12	(613,068)	(276,201)	(207,601)	(1,096,870)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	13	1,248,203	-	-	1,248,203
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	13	29,709	-	-	29,709
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	17	(1,521)	20	(792)	(2,293)
Ֆինանսական երաշխավորություններ	23	38,956	-	-	38,956
Փոխատվության հանձնառություններ	23	146,017	-	-	146,017
Ակրեդիտիվներ	23	(4,158)	-	-	(4,158)
Զուտ կորուստներ արժեզրկումից		848,170	(276,181)	(208,393)	363,596

* Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկման զգալի վերականգնումը հիմնականում պայմանավորված է ՀՀ կառավարությանը 2-րդ և 3-րդ փուլերի վարկերի զիջմամբ՝ ՀՀ կառավարության 28.12.23թ. թիվ 2326-Ն որոշման համաձայն:

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսեր

Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսերը ներառում են.

	2024թ.	2023թ.
Աշխատավարձ	10,366,245	9,136,872
Այլ ծախսեր	194,761	206,923
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	10,561,006	9,343,795
Ծրագրային ապահովման ծախսեր	1,188,047	901,226
Գովազդի գծով ծախսեր	1,263,682	726,222
Ավանդների ապահովագրման ծախսեր	429,129	452,276
Գրասենյակային ծախսեր	315,358	261,972
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	261,242	278,180
Կապի ծառայություններ	258,394	219,272
Անվտանգության ծառայություն	227,992	209,525
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	194,351	198,489
Կոմունալ ծախսեր	145,387	113,495
Ապահովագրության գծով ծախսեր	132,394	113,997
Խորհրդատվական ծառայություններ	118,842	212,124
Գործուղման ծախսեր	72,357	53,465
Ֆինանսական համակարգի հաշտարար	50,650	46,218
Աուդիտի գծով ծախսեր*	50,400	50,400
Վարձակալության գծով ծախսեր	19,407	54,170
Այլ ծախսեր	534,598	1,338,743
Այլ գործառնական ծախսեր	5,262,230	5,229,774

* Աուդիտի գծով ծախսերում ներառված է Բանկի ՖՀՄՍ համաձայն պատրաստված 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի արժեքը՝ 50,400 հազար դրամի չափով (2023թ-ին՝ Բանկի ՖՀՄՍ համաձայն պատրաստված 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի արժեքը՝ 50,400 հազար դրամի չափով), որոնք վճարվել են/ենթակա են վճարման աուդիտորական կազմակերպությանը: Նշված գումարները ներկայացված են ներառյալ ԱԱՀ:

32. Ռիսկերի կառավարում

Ներածություն

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնելիս ենթարկվում է բազմազան ֆինանսական ռիսկեր, և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի կամ համադրության վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Բանկի առաքելությանը, հիմնական ու միջանկյալ նպատակներին համահունչ և ուղղված է Բանկի ֆինանսական վիճակի բարելավմանը և հեղինակության բարձրացմանը:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացի նպատակն է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված համալիր միջոցառումների, սահմանաչափերի և ներքին իրավական ակտերի շրջանակներում օժանդակել Բանկի ղեկավարությանը կայացնելու որոշումներ, որոնք թույլ են տալիս արդյունավետ կառավարել Բանկի և Բանկի հաճախորդների ակտիվների և պարտավորությունների հետ կապված ռիսկերը՝ ռիսկերով պայմանավորված հնարավոր կորուստները բացառելու կամ նվազագույնի հասցնելու, շահութաբերության, իրացվելիության և վճարունակության ընդունելի մակարդակ ապահովելու միջոցով: Ռիսկերի կառավարումը հիմնվում է Բանկի իրավասու մարմնի կողմից հաստատված ընթացակարգերի, կարգերի, նորմատիվների և սահմանաչափերի վրա: Բանկի ռիսկերի բացահայտումը, չափումը, վերահսկումը և մոնիտորինգը կրում են պարբերական և շարունակական բնույթ: Ռիսկերի վերլուծությունը հանդիսանում է Բանկի ռազմավարական պլանավորման և ներդրումային ծրագրերի գնահատման մաս: Բանկի ռիսկերի կառավարման սկզբունքները ներառում են ճգնաժամային իրավիճակներում ռիսկերի կառավարման ոչ ստանդարտ ընթացակարգերի օգտագործումը, ֆինանսական կայունության ստուգման նպատակով սթրես սցենարների պարբերաբար կիրառումը, ակտիվներում և վարկային պորտֆելում բիզնես գործընթացների կենտրոնացումից խուսափելը, Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների դիվերսիֆիկացումը, Բանկի կողմից ստանձնած ռիսկերին համապատասխանող հաճախականությամբ մոնիտորինգի իրականացումը, ռիսկերի կենտրոնացումների կառավարումը, ռիսկերի կառավարման վարչության և այլ ստորաբաժանումների միջև անընդհատ համագործակցությունը:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի կառավարումը կազմակերպվում և համակարգվում է Գործադիր տնօրենի կողմից՝ Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան: Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է բոլոր բիզնես գործընթացների համար հստակ և փաստաթղթավորված կերպով՝ ներքին իրավական ակտերի և բոլոր գործընթացների և գործառնությունների համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերի միջոցով:

(հազար ՀՀ դրամ)

Բանկի խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանը վերաբերող այլ քաղաքականությունների հաստատման համար, որոնց հիման վրա Բանկի Գործադիր տնօրենը կազմակերպում է ռիսկերի կառավարումը՝ հիմք ընդունելով ռիսկերի կառավարման սահմանաչափերը և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջները:

Վարչություն

Բանկում ռիսկերի կառավարման նպատակով Բանկի Վարչությունը՝

- ▶ հաստատում է համալիր միջոցառումները՝ խորհրդի համաձայնությամբ, Բանկի ռիսկերի կառավարման համար, որոնք կապված են ճգնաժամային իրավիճակներում Բանկի եկամտաբերության, ինչպես նաև գործառնական, ռազմավարական, հեղինակության և իրավական ռիսկերի հետ,
- ▶ սահմանում է արգելքներ որոշակի գործարքների համար,
- ▶ սահմանում է միջբանկային շուկայում առանց ապահովվածության իրականացվող գործառնությունների սահմանաչափերը,
- ▶ սահմանում է բանկային ռիսկերի կարգավորման և վերահսկման ներքին նորմատիվները:

Վարչությունը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման, ինչպես նաև ամբողջ ֆինանսական համակարգի համար: Վարչությունը պատասխանատվություն է կրում նաև Բանկի իրացվելիության հետ կապված ֆինանսական ռիսկերի համար: Վարչությանն են վերապահված Բանկի Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի գործառնությունները:

Ռիսկերի կառավարման վարչություն

Ռիսկերի կառավարման վարչության հիմնական գործառնություններն են՝

- ▶ Բանկում ռիսկերի կառավարման գործուն մեխանիզմների և գործընթացների մշակումը և ներդրումը, դրանց ներդրման նկատմամբ հսկողության իրականացումը,
- ▶ Բանկի կողմից տրամադրվող վարկերի ռիսկայնության վերլուծությունը և ծրագրերի շրջանակում վարկերի տրամադրման գործընթացի նկատմամբ հսկողությունը,
- ▶ տրամադրված վարկերի մոնիտորինգը, խնդիրների բացահայտումը և դրանց վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացումը,
- ▶ գրավադրվող գույքի գնահատումների նկատմամբ վերահսկողության իրականացումը և գրավադրված գույքի պարբերական վերազնահատումների իրականացումը,
- ▶ Բանկի սեփականությունը հանդիսացող գույքի ապահովագրության գործընթացի կազմակերպումը,
- ▶ խնդրահարույց վարկային պորտֆելի կառավարումը:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը և արդյունավետությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունն ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի խորհրդին:

Ռիսկերի գնահատման և հաշվետվողականության համակարգ

Կախված տարատեսակ գործոններից՝ Բանկը բանկային ռիսկերը դասակարգում է արտաքին և ներքին ռիսկերի:

Արտաքին ռիսկերն են՝ երկրի, օրենսդրական, ֆորս մաժորային հանգամանքների, գնային և մրցակցային ռիսկերը:

Բանկի ներքին ռիսկերի դասին են պատկանում գործունեության հետ կապված ռիսկերը, որոնք են պարտքային, գործառնական, իրացվելիության, տոկոսադրույքի, արժուրային, հեղինակության, կապիտալի նվազման, անձնակազմի և փողերի լվացման ռիսկերը:

Երկրի ռիսկը Բանկը կառավարում է օգտվելով միջազգային վարկանիշային գործակալությունների (Moody's, S&P, Fitch) կողմից միջազգային բանկերին և կազմակերպություններին շնորհված վարկանիշներից: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը իրականացնում է Բանկի գործընկեր արտասահմանյան բանկերի վարկանիշների մոնիտորինգ և եռամսյակը մեկ Բանկի Վարչության հաստատմանն է ներկայացնում այդ բանկերի և ֆինանսական հաստատությունների գծով սահմանաչափերը:

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում՝ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում, հնարավոր կորուստների գնահատում ամսական կտրվածքով սթրես թեստերի միջոցով, ֆինանսական գործիքների գծով սահմանաչափերի (ըստ արժեթղթերով գործառնության տեսակի, ըստ դիլերի, ըստ թողարկողի) սահմանում, արժեթղթերի պորտֆելի բազմազանացում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

(հազար ՀՀ դրամ)

Մրցակցային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է բիզնես ստորաբաժանումների և շուկայավարման բաժնի կողմից՝ Բանկի և վերջինիս մրցակիցների կողմից առաջարկվող ծառայությունների և պայմանների պարբերաբար իրականացվող համեմատության միջոցով:

Տոկոսադրույքի ռիսկը կառավարվում է Բանկի Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, մշակելով և կիրառելով տոկոսադրույքի ռիսկի նվազեցման մեխանիզմներ/մոդելներ, որոնց հիման վրա էլ Բանկի Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի կողմից կայացվում են որոշումներ: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը որոշել է օգտագործել մոդելներ տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայունության ճեղքվածքի, տևողության և բազային ռիսկի համար: Տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայունության ճեղքվածքի և տևողության մոդելները կիրառվում են սթրես սցենարների միջոցով ամսական կտրվածքով: Տոկոսադրույքի բազային ռիսկը կառավարվում է սթրես սցենարի միջոցով՝ կիրառելով տարբեր խստության սցենարներ եռամսյակային կտրվածքով:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակով իրականացվում են ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային կառուցվածք և իրացվելիության ճեղքվածքի ամենօրյա քննարկումներ, ինչպես նաև հսկողություն բարձր իրացվելի գործիքներում ներդրումների տեսակարար կշռի նկատմամբ: Իրացվելիության ռիսկի նվազեցման նպատակով Ռիսկերի կառավարման վարչությունը Բանկի Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեին ամսական կտրվածքով ներկայացնում է Բանկի ակնկալվող մարումների, տրամադրվելիք միջոցների և դիրքի վերլուծությունը: Իրացվելիության ռիսկի կառավարումը ներառում է Բանկի ակտիվների գնադրացման մեխանիզմների մշակումը, Բանկի կողմից ներգրավված գումարների սահմանաչափերը տեսակները կամ համախառն տոկոսային ծախսերը, իրացվելիության պահանջները բավարարելու համար Բանկի կողմից օգտագործվող ֆինանսավորման աղբյուրների կենտրոնացումների սահմանաչափերը, փոխառությունների մարման ժամկետների դիվերսիֆիկացումը, իրացվելիության պահանջները բավարարելու համար Բանկի կապակցված կողմերից ներգրավված փոխառությունների սահմանաչափերը, տոկոսադրույքի ռիսկի սահմանաչափը որոշելու սկզբունքները և մեթոդները՝ ներառյալ հետհաշվեկշռային հոդվածների հետ կապված տոկոսադրույքի ռիսկն ու սահմանաչափերը, տոկոսային մարժայի նպատակային մակարդակը, ֆինանսական միջոցների ներգրավման և տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշումների կայացման մեխանիզմները և ընթացակարգերը, Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքի թույլատրելի սահմանաչափերը, Բանկի այն ստորաբաժանումների աշխատանքի համակարգման եղանակները, որոնց գործառնությունները կարող են ազդեցություն ունենալ Բանկի իրացվելիության մակարդակի վրա, իրացվելիության արտահերթ պահանջների (որոնք կարող են առաջանալ եկամուտների նվազման, չաշխատող ակտիվների աճի, ավանդների կենտրոնացման արդյունքում) իրականացման ծրագրերը, հտրիդիին և Բանկի գործադիր մարմնին իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ տրամադրվող հաշվետվությունների ձևերը:

Կապիտալի նվազման ռիսկի գնահատման մեխանիզմներ են հանդիսանում ներքին և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված Նորմատիվները (կապիտալի համարժեքության, մեկ փոխառուի գծով ռիսկը և այլն): Ամսական կտրվածքով իրականացվող սթրես թեստերը հնարավորություն են տալիս որոշել կապիտալի առավելագույն կորստի մեծությունը՝ կախված տարբեր հանգամանքներից:

Անձնակազմի ռիսկը կառավարվում է Անձնակազմի կառավարման բաժնի կողմից, որը պարբերաբար իրականացնում է ՀՀ բանկային համակարգում աշխատատեղերի և դրանց պայմանների ուսումնասիրություն, ինչպես նաև կազմակերպում է աշխատակիցների մասնագիտական գիտելիքների բարձրացմանն ուղղված դասընթացներ՝ օգտագործելով ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին ռեսուրսները:

Փողերի լվացման ռիսկի կառավարումը իրականացվում է ֆինանսական դիտարկումների բաժնի կողմից, որը գործում է փողերի լվացման դեմ պայքարի օրենսդրության և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

Ռիսկի կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումներն առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունն իրականացվում է միևնույն աշխարհագրական շրջանում, կամ ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, որի հետևանքով տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմանների փոփոխությունները նույն կերպ են ազդում պայմանագրային պարտավորությունները կատարելու նրանց կարողության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումներն արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական տարածքի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, որոնց նպատակն է ապահովել ակտիվների տարբեր տեսակների, վարկային և արժեթղթերի պորտֆելների առկայություն:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ պայմանագրի կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկը վերահսկում և կառավարում է պարտքային ռիսկը՝ սահմանելով ռիսկի սահմանաչափերը, որոնք պատրաստ է ընդունել առանձին գործընկերների և աշխարհագրական ու տնտեսական համակենտրոնացումների համար, ինչպես նաև մշտադիտարկելով ելքարկվածությունն այդ սահմանաչափերին:

(հազար ՀՀ դրամ)

Բանկը ներդրել է վարկային որակի ստուգման գործընթաց՝ գործընկերների վճարունակության հնարավոր փոփոխությունների վաղ բացահայտումը, այդ թվում՝ գրավների պարբերաբար վերանայումն ապահովելու համար: Պարտքային որակի ստուգման գործընթացը Բանկին թույլ է տալիս գնահատել հնարավոր վնասը այն ռիսկերի հետևանքով, որոնց այն ենթարկվում է, և ձեռնարկել ուղղիչ գործողություններ:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից առաջացող պարտքային ռիսկը ցանկացած պահի սահմանափակվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված դրական իրական արժեքով:

Փոխատվության հանձնառությունների հետ կապված ռիսկեր

Բանկն իր հաճախորդներին տրամադրում է երաշխավորություններ, որոնց հետ կապված Բանկից կարող է պահանջվել կատարել վճարումներ հաճախորդների անուկից: Հաճախորդները այդ վճարումները հատուցում են Բանկին՝ ակրեդիտիվների տրամադրման պայմաններին համապատասխան: Բանկը կրում է ռիսկեր, որոնք համարժեք են պարտքային ռիսկերին և նվազեցվում են վերահսկողության նույն ընթացակարգերի և քաղաքականության միջոցով:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության տարրերի, այդ թվում՝ ածանցյալ գործիքների առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին, մինչև հիմնական հաշվանցման և գրավի պայմանագրերի միջոցով ռիսկի ազդեցության նվազեցումը, արտահայտված է դրանց հաշվեկշռային արժեքներով:

Իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական գործիքների դեպքում, հաշվեկշռային արժեքն արտահայտում է ընթացիկ, բայց ոչ առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին, որը կարող է առաջանալ ապագայում արժեքի փոփոխության արդյունքում:

Ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր դասի պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածության վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է առանձին ծանոթագրություններում: Գրավի և ռիսկի նվազեցման այլ մեթոդների ազդեցությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 9-ում:

Արժեզրկման գնահատում

Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասությունները՝ զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելի բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է:

Ստորև ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և հիմնական տարրերը:

Պարտազանցման հավանականության	<i>Պարտազանցման հավանականությունը</i> որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատումն է: Պարտազանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահին՝ գնահատված ժամանակահատվածի ընթացքում, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:
Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին	<i>Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին</i> ապագա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեզրկված տոկոսները:
Կորուստը պարտազանցման դեպքում	<i>Կորուստը պարտազանցման դեպքում</i> կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահին տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ այդ թվում՝ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա: 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որն առաջանում է ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ կախված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի բնույթից:

(հազար ՀՀ դրամ)

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Վերը նշված գործընթացի հիման վրա Բանկը խմբավորում է իր վարկերն ըստ փուլերի՝ 1-ին փուլի, 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր, ինչպես ներկայացված է ստորև.

- 1-փուլ Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը ճանաչում է պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: 1-ին փուլում ներառվում են նաև վարկերը, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
- 2-րդ փուլ Երբ վարկի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով: 2-րդ փուլում ներառվում են նաև վարկերը, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
- 3-րդ փուլ Վարկերը համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված: Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:
- Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Սկզբնական ճանաչման պահին ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է՝ կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում կամ ապաճանաչվում են այնքանով, որքանով հետագայում փոխվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Պարտազանցման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում և, հետևաբար, այն դասում է 3-րդ փուլ (պարտքային առումով արժեզրկված) ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պարտավորությունները դառնում են 91 օր ժամկետանց պայմանագրով նախատեսված ժամկետից:

Ֆինանսական գործիքը համարվում է նաև պարտքային առումով արժեզրկված՝ ելնելով նախապես սահմանված այլ քանակական և որակական գործոններից, ինչպիսիք են կապակցված կողմերին տրվող վարկերի որակը, վերանայման վիճակը, որոնք հաստատվում են ղեկավարության կողմից:

Պարտազանցման հավանականության գնահատման գործընթաց

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերություններին կողմեր և պայմանագրային կողմեր են հանդիսանում ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունները, բանկերը, բրոքերները և դիլերները, ֆոնդային բորսաները և քլիրինգային կազմակերպությունները: Այդ հարաբերությունների հետ կապված Բանկը վերլուծում է հրապարակայնորեն հասանելի, մասնավորապես, ֆինանսական տեղեկատվությունը և արտաքին աղբյուրներից ստացված այլ տվյալները, օրինակ՝ արտաքին վարկանիշները:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Խմբավորում

1-ին և 2-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի և անհատապես ոչ նշանակալի 3-րդ փուլի վարկերի համար Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում պորտֆելի մակարդակով: Բանկն առանձնացնում է հետևյալ պորտֆելները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

- ▶ Խոշոր բիզնես վարկեր և ՓՄՁ վարկեր տեղական արժույթով,
- ▶ Խոշոր բիզնես վարկեր և ՓՄՁ վարկեր արտարժույթով,
- ▶ Սպառողական վարկեր,
- ▶ Անշարժ գույքով ապահովված սպառողական վարկեր,
- ▶ Օվերդրաֆտներ,
- ▶ Հիփոթեքային վարկեր,
- ▶ Ոսկու գրավադրամաբ վարկեր:

(հազար ՀՀ դրամ)

Բանկն առանձնացնում էր հետևյալ պորտֆելները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

- ▶ Խոշոր բիզնես վարկեր,
- ▶ ՓՄՁ վարկեր,
- ▶ Սպառողական վարկեր,
- ▶ Հիփոթեքային վարկեր,
- ▶ Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով պարտազանցման հավանականությունը հիմնված է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվության վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցների միջոցով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը: Հավանականությունը հաշվարկվում է որպես ժամանակաշրջանի սկզբից 12 ամսվա ընթացքում ընդհանուր վարկերից չկատարված պարտականություններով վարկերի դաս տեղափոխված վարկերի մասնաբաժին: Պարտազանցման հավանականությունը հաշվարկելիս Բանկը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք ազդեցություն ունեն պարտազանցման հավանականության վրա՝ հաշվարկված ըստ ժամանակային շարքերի ռեգրեսիայի վերլուծության: Պարտազանցման հավանականության կանխատեսումները գնահատվում են հիմնվելով պաշտոնապես հասանելի կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշների վրա:

Հիմք ընդունելով ընտրված մակրոտնտեսական ցուցանիշների պատմական կանխատեսումների գնահատված շեղումները փաստացի միտումներից՝ պարտազանցման հավանականության վերջնական արդյունքին են ուղղված հեռանկարային մակրոտնտեսական զարգացման երեք սցենարները, որոնք կշռված են 15%, 70% և 15% հավանականությամբ (2023թ-ին՝ 15%, 70% և 15%)՝ համապատասխանելով լավագույն, բազային և վատագույն սցենարներին:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է արժեզրկման տեսանկյունից գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը՝ հաշվի առնելով թե պարտքի գումարը մեծացնելու հաճախորդի կարողությունն առաջիկա պարտազանցման դեպքում և թե հնարավոր վաղաժամ մարումը: 1-ին փուլի վարկի գծով պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկելու նպատակով՝ Բանկը գնահատում է 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելու համար: 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքների համար պարտազանցման պահին պարտքի գումարը դիտարկվում է գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված ֆինանսական ակտիվների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին հավասար է այդ վարկերի համախառն արժեքին:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում

Բանկը պարտազանցման դեպքում կորստի չափը հաշվարկելու համար օգտագործում է պարտազանցման ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալները չկատարված պարտականություններով բոլոր վարկերի կտրվածքով: Հավաքագրվում է պարտազանցման ամսաթվից հետո դրամական հոսքերի վերաբերյալ ամբողջ տեղեկատվությունը՝ ըստ պարտազանցման դեպքում կորստի խմբերի: Ժամանակային կտրվածքով չկատարված պարտականություններով վերջին վարկերի համար հնարավոր վերականգնման հավանականությունը գնահատվում է նախկինում չկատարված պարտականություններով վարկերի պոպուլյացիայի հիման վրա հաշվարկված զարգացման գործակիցով: Վերականգնումները զեղչվում են պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ՝ յուրաքանչյուր վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքով: Դրամական հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է չկատարված պարտականություններով վարկերի գծով ստացված բոլոր տեսակի դրամական միջոցները (վարկերի մարումից ստացված դրամական միջոցներ, երաշխավորողից ստացված դրամական միջոցներ, գրավի վաճառքից ստացված դրամական միջոցներ և այլն):

Անհատական հիմունքով նշանակալի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի վարկերի համար Բանկը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկում է առանձին հիմունքով՝ հաշվի առնելով ակնկալվող դրամական միջոցները, ներառյալ գրավի իրացումից ակնկալվող դրամական միջոցները:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Որպես հիմնական չափանիշ Բանկն օգտագործում է վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Բանկը համարում է, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե ակտիվների գծով վճարումներն ավելի քան 30 օր ժամկետանց են:

(հազար ՀՀ դրամ)

Պարտքային ռիսկի աճը գնահատելիս Բանկի ղեկավարությունը դիտարկում է նաև հետևյալ գործոնները՝

- ▶ Տվյալ վարկառուի՝ Հայաստանի այլ ֆինանսական կազմակերպությունից ստացված այլ վարկերի ժամկետանց օրերի քանակը,
- ▶ Նախապես սահմանված կապակցված կողմերի ժամկետանց օրերը,
- ▶ Վարկառուի ֆինանսական դժվարությունները,
- ▶ Վարկի պայմանների վերանայումը վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման պատճառով,
- ▶ Վարկանիշի զգալի վատթարացում՝ սկզբնական ճանաչման պահին վարկանիշի համեմատ:

3-րդ փուլ տեղափոխված վարկերը վերադարձվում են 2-րդ փուլ, եթե համապատասխանում են 2-րդ փուլի չափանիշներին առնվազն հետագա հաջորդական 6 ամիսների ընթացքում: Վարկերը 2-րդ փուլից տեղափոխվում են 1-ին փուլ, եթե համապատասխանում են 2-րդ փուլի չափանիշներին առնվազն 9 ամսվա ընթացքում, իսկ 1-ին փուլի չափանիշներին՝ վերջին հաջորդական 3 ամիսների ընթացքում:

Ներքին վարկանիշներ իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդների համար

2024թ-ին Բանկը ներդրել է ներքին վարկանիշային մոդել իր խոշոր իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդների համար, որոնց համար արժեզրկումից կորուստները հաշվարկվում են պորտֆելի մակարդակով: Ներքին վարկանիշներն օգտագործվում են վարկերը փուլերի բաշխելու համար: Բանկի ներքին իրավական ակտերի համաձայն՝ հաճախորդների վարկանիշները հաշվարկելու համար օգտագործվում են հետևյալ գործոնների խմբերը.

- ▶ Ֆինանսական ցուցանիշներ և հարաբերակցություններ,
- ▶ Գործունեության ոլորտ,
- ▶ Վարկային պատմություն,
- ▶ Վարքագծային և այլ գործոններ:

Կիրառվող ներքին վարկանիշային մոդելի համաձայն՝ հաճախորդի հնարավոր ամենաբարձր վարկանիշը 0-ն է, իսկ ամենացածրը՝ 12-ը:

Բանկը սկզբնական վարկանիշի 1-ից 5 աստիճանով նվազեցումը համարում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի հայտանիշ՝ կախված հաճախորդի սկզբնական վարկանիշից:

Ապագայամետ տեղեկատվություն և տարբեր տնտեսական սցենարներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելներում Բանկը որպես ապագայամետ տեղեկատվություն օգտագործում է ստորև աղյուսակներում ներկայացված մակրոտնտեսական ցուցանիշները:

Մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումները Բանկը ստանում է երրորդ կողմ հանդիսացող աղբյուրներից (Եվրասիական զարգացման բանկ, Ասիական զարգացման բանկ, Ֆինանսների նախարարություն և ՀՀ ԿԲ): Բանկի Պարտքային ռիսկի վարչության մասնագետները գնահատում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները:

2024թ-ին բազային կանխատեսումների հետ մեկտեղ (տեղի ունենալու 70% հավանականությամբ) Բանկը օգտագործել է նաև լրացուցիչ մակրոտնտեսական փոփոխականներ՝ ակնկալվող պարտքային կորուստները լավատեսական (տեղի ունենալու 15% հավանականությամբ) և վատատեսական (տեղի ունենալու 15% հավանականությամբ) սցենարներով հաշվարկելու համար: 2023թ-ին Բանկը սցենարների համար կիրառել էր նույն կշիռները: Բանկը գնահատում է պարտազանցման դրույքաչափերի և մակրոտնտեսական գործոնների միջև փոխկապակցվածությունը հիմնվելով սովորական փոքրագույն քառակուսիների ռեգրեսիայի մոդելներ վրա: Մոդելում օգտագործվող ընտրված փոփոխականները տարբերվում են՝ կախված պորտֆելներից:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի յուրաքանչյուր սցենարում օգտագործված մակրոտնտեսական ցուցանիշները/ենթադրությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Հիմնական ցուցանիշ	ԱՊԿ սցենար	Որոշված	
		հավանականություն, %	2025թ.
Տնտեսական ակտիվության ցուցանիշ, %	Լավատեսական	15%	8%
	Բազային	70%	5%
	Լավատեսական	15%	2%
ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար փոխարժեք	Լավատեսական	15%	376
	Բազային	70%	412
	Լավատեսական	15%	450
Բնակարանների գների ինդեքս, %	Լավատեսական	15%	102.7
	Բազային	70%	99.7
	Լավատեսական	15%	95.3
Կառավարության հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում, մլրդ. ՀՀ դրամ	Լավատեսական	15%	373
	Բազային	70%	518
	Լավատեսական	15%	819
Եկամտաբերության կոր, %	Լավատեսական	15%	8.3
	Բազային	70%	8.3
	Լավատեսական	15%	8.3

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի յուրաքանչյուր սցենարում օգտագործված մակրոտնտեսական ցուցանիշները/ենթադրությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Հիմնական ցուցանիշ	ԱՊԿ սցենար	Որոշված	
		հավանականություն, %	2024թ.
Տնտեսական ակտիվության ցուցանիշ, %	Լավատեսական	15%	290.3
	Բազային	70%	270.0
	Լավատեսական	15%	252.0
ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար փոխարժեք	Լավատեսական	15%	393.0
	Բազային	70%	419.0
	Լավատեսական	15%	440.0
Գործազրկության մակարդակ, %	Լավատեսական	15%	11.2
	Բազային	70%	14.5
	Լավատեսական	15%	17.8
Կառավարության հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում, մլրդ. ՀՀ դրամ	Լավատեսական	15%	469
	Բազային	70%	469
	Լավատեսական	15%	469
Եկամտաբերության կոր, %	Լավատեսական	15%	10.26
	Բազային	70%	10.26
	Լավատեսական	15%	10.26

Ֆինանսական ակտիվների դասերի պարտքային որակ

Ֆինանսական ակտիվների պարտքային որակը կառավարվում է Բանկի ներքին վարկանիշների հիման վրա, ինչպես նկարագրված է վերը: Բանկն իր վարկանիշային համակարգի համաձայն դասակարգում է իր ֆինանսական ակտիվներն ըստ բարձր, ստանդարտ, ստանդարտից ցածր, արժեզրկված վարկանիշների:

Միջազգային արտաքին վարկանշային գործակալության (Moody's, S&P, Fitch) վարկանիշ	Վարկանիշի նկարագիր
A3-ից Aaa/A- -ից AAA և ակտիվներ, որոնք ամբողջությամբ ապահովված են դրամական միջոցներով և ունեն 0-ից 1 ներքին վարկանիշ	Բարձր
Baa3-ից Baa1/BBB- -ից BBB+, Ba3-ից Ba1/BB- -ից BB+ և ունեն 0-ից 6 ներքին վարկանիշ	Ստանդարտ
B3-ից B1/B- -ից B+ և ունեն 7-ից 8 ներքին վարկանիշ	Ստանդարտից ցածր
B3-ից ցածր/B- և ունեն 9-ից 12 ներքին վարկանիշ	Արժեզրկված

(հազար ՀՀ դրամ)

Ստորև ներկայացված աղյուսակում բարձր վարկանիշ ունեցող հաճախորդներին տրված վարկերն այն վարկերն են, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի նվազագույն մակարդակ և ամբողջությամբ ապահովված են դրամական միջոցներով և ավանդներով, կամ վարկերը, որոնք ունեն 0-1 ներքին վարկանիշ: Ստանդարտ վարկանիշ ստանում են կայուն ֆինանսական վիճակով և պարտքերի սպասարկման լավ պատմություն ունեցող այլ վարկառուները կամ վարկառուները, որոնք ունեն 0-6 ներքին վարկանիշ: Ստանդարտից ցածր վարկանիշը տրվում է վարկերին, որոնք գնահատված են ստանդարտից ցածր, բայց անհատական հիմունքով արժեզրկված չեն, կամ ունեն 7-8 ներքին վարկանիշ: Բանկերին և արժեթղթերին Բանկը ներքին վարկանիշը շնորհում է հիմք ընդունելով միջազգային վարկանիշային գործակալությունների կողմից տրված վարկանիշները:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է պարտքային որակն ըստ ակտիվների դասերի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության վարկերին վերաբերող տողերի, փոխատվության հանձնառությունների, երաշխավորությունների և այլ ֆինանսական միջոցների համար՝ հիմնվելով Բանկի վարկանիշային համակարգի վրա:

31 դեկտեմբերի 2024թ.	Տնթգ.	Բարձր	Ստանդարտ	Ստանդարտից ցածր	Արժեզրկված	Ընդամենը	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները, բացառությամբ կանխիկ միջոցների	7	1-ին փուլ	2,254,033	20,159,705	6,753,467	-	29,167,205
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	1-ին փուլ	15,016,532	26,021,837	317,248	-	41,355,617
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր		1-ին փուլ	-	19,925,584	-	-	19,925,584
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ հաճախորդներին տրված վարկեր	11						
խոշոր բիզնես վարկեր		1-ին փուլ	31,067,947	33,686,497	6,517,459	-	71,271,903
		2-րդ փուլ	-	-	1,093,165	-	1,093,165
		3-րդ փուլ	-	-	-	4,646,282	4,646,282
Պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	12						
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող		1-ին փուլ	26,177,303	51,340,952	-	-	77,518,255
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող		1-ին փուլ	1,981,389	4,532,696	-	-	6,514,085
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող՝ հետգնման պայմանագրերով գրավարկված Այլ ֆինանսական ակտիվներ		1-ին փուլ	-	63,362,767	-	-	63,362,767
		1-ին փուլ	163,947	641,970	-	-	805,917
		2-րդ փուլ	-	-	6,692	-	6,692
		3-րդ փուլ	-	-	-	5,829	5,829
Չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ*	22	1-ին փուլ	-	7,300,965	-	-	7,300,965
Երաշխավորություններ	22	1-ին փուլ	-	8,510,315	-	-	8,510,315
Ակրեդիտիվներ			-	430,146	-	-	430,146
Ընդամենը			76,661,151	235,913,434	14,688,031	4,652,111	331,914,727

* 7,713,733 հազար դրամ գումարով մնացած փոխատվության հանձնառությունները վերաբերում են ֆինանսական վիճակի վատթարացման նշաններ չունեցող ֆիզիկական անձանց:

31 դեկտեմբերի 2023թ.	Տնթգ.	Բարձր	Ստանդարտ	Ստանդարտից ցածր	Արժեզրկված	Ընդամենը	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները, բացառությամբ կանխիկ միջոցների	7	1-ին փուլ	2,714,771	25,540,915	-	-	28,255,686
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9	1-ին փուլ	938,175	36,404,766	-	-	37,342,941
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր		1-ին փուլ	-	7,400,589	-	-	7,400,589
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ հաճախորդներին տրված վարկեր	11						
խոշոր բիզնես վարկեր		1-ին փուլ	34,444,558	29,676,853	3,618,987	-	67,740,398
		2-րդ փուլ	-	-	-	-	-
		3-րդ փուլ	-	-	-	4,807,300	4,807,300
Պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	12						
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող		1-ին փուլ	26,646,948	96,210,203	-	-	122,857,151
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող		1-ին փուլ	4,016,352	6,531,648	-	-	10,548,000
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող՝ հետգնման պայմանագրերով գրավարկված Այլ ֆինանսական ակտիվներ		1-ին փուլ	-	7,927,279	-	-	7,927,279
		1-ին փուլ	500,545	280,653	-	-	781,198
		2-րդ փուլ	-	-	2,895	-	2,895
		3-րդ փուլ	-	-	-	4,764	4,764
Չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ*	22	1-ին փուլ	-	5,854,712	-	-	5,854,712
Երաշխավորություններ	22	1-ին փուլ	-	8,494,788	-	-	8,494,788
Ընդամենը			69,261,349	224,322,406	3,621,882	4,812,064	302,017,701

* 8,603,086 հազար դրամ գումարով մնացած փոխատվության հանձնառությունները վերաբերում են ֆինանսական վիճակի վատթարացման նշաններ չունեցող ֆիզիկական անձանց:

(հազար ՀՀ դրամ)

Հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրությունը 12-ում:

Ֆինանսական երաշխավորությունները, ակրեդիտիվները և փոխառվածքային հանձնառությունները գնահատվում են և ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հաշվարկվում նույն ձևով ինչպես և վարկերի համար:

Հետևյալ աղյուսակներում ներկայացված է Բանկի պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը հաշվեկշռային արժեքներով՝ ըստ աշխարհագրական տարածքների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.			
	Հայաստան	ՏՀԶԿ անդամ չհանդիսացող այլ երկրներ	ՏՀԶԿ անդամ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	27,629,231	10,579,728	1,139,667	39,348,626
Առևտրային արժեթղթեր	943,498	-	-	943,498
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	27,449,914	2,394,073	11,489,808	41,333,795
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	2,586	-	2,586
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	19,925,584	-	-	19,925,584
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածքայիններ	280,481,736	30,608,210	257,574	311,347,520
Ներդրումային արժեթղթեր	55,200,811	1,387,846	27,963,439	84,552,096
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	63,362,767	-	-	63,362,767
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	289,186	774	508,391	798,351
	475,282,727	44,973,217	41,358,879	561,614,823
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	215,301	450,426	27	665,754
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	205	67,450	-	67,655
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	59,961,214	-	-	59,961,214
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	278,713,917	67,206,191	9,185,218	355,105,326
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	22,121,038	1,798,635	250,072	24,169,745
Այլ փոխառու միջոցներ	36,544,383	-	764,282	37,308,665
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,775,864	38,028	-	1,813,892
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,895,659	8,687	52,582	2,956,928
	402,227,581	69,569,417	10,252,181	482,049,179
Չուտ ակտիվներ/(պարտավորություններ)	73,055,146	(24,596,200)	31,106,698	79,565,644

	31 դեկտեմբերի 2023թ.			
	Հայաստան	ՏՀԶԿ անդամ չհանդիսացող այլ երկրներ	ՏՀԶԿ անդամ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,553,252	12,647,552	3,013,502	37,214,306
Առևտրային արժեթղթեր	970,372	-	-	970,372
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	28,645,172	3,076,325	5,596,943	37,318,440
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	72,646	-	72,646
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	7,927,279	-	-	7,927,279
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածքայիններ	229,912,530	34,748,120	163,285	264,823,935
Ներդրումային արժեթղթեր	99,370,352	1,212,941	32,892,196	133,475,489
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	7,927,279	-	-	7,927,279
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	517,320	847	242,327	760,494
	396,823,556	51,758,431	41,908,253	490,490,240
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	173,228	2,264	66,833	242,325
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	31,110	-	31,110
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	7,739,916	-	-	7,739,916
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	279,843,246	66,029,504	9,570,632	355,443,382
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	18,125,307	1,691,969	550,072	20,367,348
Այլ փոխառու միջոցներ	35,377,695	-	1,874,052	37,251,747
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,894,332	48,481	-	1,942,813
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,245,913	-	285,433	2,531,346
	345,399,637	67,803,328	12,347,022	425,549,987
Չուտ ակտիվներ/(պարտավորություններ)	51,423,919	(16,044,897)	29,561,231	64,940,253

(հազար ՀՀ դրամ)

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման կառավարում

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը չի կարողանա կատարել իր պարտականությունները սահմանված ժամկետներում սովորական կամ չկանխատեսված իրավիճակներում: Այդ ռիսկը սահմանափակելու համար ղեկավարությունն ապահովել է ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների առկայություն՝ ի լրումն արդեն իսկ գոյություն ունեցող բանկային ավանդների հիմնական բազայի: Ղեկավարությունը կառավարում է ակտիվները՝ հաշվի առնելով իրացվելիությունը, վերահսկում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունն օրական կտրվածքով: Այդ գործընթացը ներառում է ակնկալվող դրամական միջոցների և բարձրակարգ գրավի առկայություն գնահատումը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ապահովելու համար:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և բազմաբնույթ ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ իրացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ, Բանկը ՀՀ ԿԲ-ում ունի պարտադիր նվազագույն պահուստ ՀՀ դրամով պարտավորությունների 4%-ի (2023թ-ին՝ 4%), ՀՀ դրամով արտարժույթով արտասահայտված պարտավորությունների 6%-ի (2023թ-ին՝ 6%) և համապատասխան արտարժույթով պարտավորությունների 12%-ի (2023թ-ին՝ 12%) չափով պահուստ: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների շրջանակում՝ հաշվի առնելով շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես կապված սթրեսային գործոնները:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հասանելիությունը, անկանխատեսելի հանգամանքներում ֆինանսավորման պլանների առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանությունը կանոնակարգերի պահանջներին: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ ցուցանիշները կազմել են՝

	<i>Սահմանային չափ</i>	<i>31 դեկտեմբերի 2024թ., % (աուդիտի չենթարկված)</i>	<i>31 դեկտեմբերի 2023թ., % (աուդիտի չենթարկված)</i>
L21 – Ընդհանուր իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ընդհանուր ակտիվներ)	Նվազագույնը 15%	34.44	43.45
L22 – Ընթացիկ իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	Նվազագույնը 60%	101.31	114.26

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ միջև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը՝ հիմք ընդունելով պայմանագրային չգեղջված մարման պարտականություններ: Այդ պարտավորությունների պայմանագրային մարման ժամկետները ներկայացված են Ծանոթագրություն 34-ում: Պարտավորությունները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, դասակարգվում են այնպես, ինչպես եթե մարման պահանջը ներկայացված լիներ ամենավաղ հնարավոր ամսաթվով: Սակայն, Բանկն ակնկալում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի մարումն այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվին, որին Բանկը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը, որոնք նշված են Նախորդ ժամանակաշրջանների ավանդների պահպանման տեղեկատվությունում:

	<i>31 դեկտեմբերի 2024թ.</i>						
	<i>Ցպահանջ և միջև 1 ամիս</i>	<i>1-3 ամիս</i>	<i>3-12 ամիս</i>	<i>1-5 տարի</i>	<i>5 տարուց ավելի</i>	<i>Ընդամենը</i>	<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	606,270	-	-	-	59,484	665,754	665,754
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	59,990,964	-	-	-	-	59,990,964	59,961,214
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	167,744,265	34,989,890	88,684,531	76,293,563	877,996	368,590,245	355,105,326
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	9,436,596	17,152,190	-	26,588,786	24,169,745
Այլ փոխառու միջոցներ	652,068	491,730	4,267,518	22,193,771	20,458,031	48,063,118	37,308,665
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	42,314	84,628	345,612	1,456,740	764,381	2,693,675	1,813,892
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	229,035,881	35,566,248	102,734,257	117,096,264	22,159,892	506,592,542	479,024,596
Հանձնառություններ և պայմանական պարտավորություններ	23,998,948	-	-	-	-	23,998,948	23,998,948
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	592,768	-	-	-	-	592,768	592,768

(հազար ՀՀ դրամ)

	31 դեկտեմբերի 2023թ.						
	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	123,049	65,274	-	-	60,719	249,042	242,325
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	7,739,916	-	-	-	-	7,739,916	7,739,916
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	176,657,113	22,693,824	94,519,896	69,189,924	1,532,304	364,593,061	355,443,382
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	13,036,383	8,329,608	-	21,365,991	20,367,348
Այլ փոխառու միջոցներ	1,320,882	212,672	3,165,527	17,975,344	25,976,607	48,651,032	37,251,747
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	71,841	138,932	577,317	1,856,177	809,737	3,454,004	1,942,813
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	185,912,801	23,110,702	111,299,123	97,351,053	28,379,367	446,053,046	422,987,531
Հանձնառություններ և պայմանական պարտավորություններ	22,952,586	-	-	-	-	22,952,586	22,952,586
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	1,776,713	-	-	-	-	1,776,713	1,776,713

Վերը ներկայացված աղյուսակներում հաճախորդների նկատմամբ պարտավորություններում ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Բանկը պարտավոր է վճարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներն ըստ ավանդատուի պահանջի, որի դեպքում ավանդատուն կորցնում է հաշվեգրված տոկոսները: Վերը ներկայացված աղյուսակում այդ ավանդները դասակարգված են ըստ մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է այդ ավանդների դասակարգումն ըստ մարման ժամկետների՝ հիմնված զեղչված մարման պարտավորությունների վրա:

	2024թ.	2023թ.
Ցպահանջ և միջև 1 ամիս ժամկետով	6,768,393	6,637,125
1-ից 3 ամիս ժամկետով	16,393,491	12,500,093
3-ից 6 ամիս ժամկետով	55,950,249	53,695,003
6-ից 12 ամիս ժամկետով	18,052,854	18,956,587
Ավելի քան 12 ամիս ժամկետով	593,592	627,347
	97,758,579	92,416,155

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական փոփոխականների, մասնավորապես, տոկոսադրույքների և արտարժույթի փոփոխության հետևանքով: Բանկը շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը դասակարգում է առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայնության վերլուծության միջոցով:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը Բանկի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով: Բանկի հսրիհուրը սահմանել է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափը որոշված ժամկետների համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այդ ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2024թ.			2023թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտար- ժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտար- ժույթ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	0.01%-0.5%	-	-	0.45%-0.75%
Առևտրային արժեթղթեր	7.33%	-	-	7.49%	-	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	8.27%	3.40%	-	4.83%	3.54%
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	8.09%	5.02%	3.81%	10.58%	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	14.43%	8.26%	7.42%	14.28%	8.56%	7.26%
Ներդրումային արժեթղթեր	10.37%	4.88%	2.95%	9.62%	5.14%	3.14%
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	10.45%	-	-	10.16%	-	-

	2024թ.			2023թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտար- ժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտար- ժույթ
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	-	-	-	-	-	6.24%
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	7.56%	-	-	9.43%	4.00%	3.13%
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդների ժամկետային ավանդներ	9.92%	4.21%	1.94%	9.84%	3.58%	1.92%
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ	1.00%	0.17%	0.10%	1.37%	0.14%	0.01%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.25%	4.20%	-	10.09%	4.33%	-
Այլ փոխառու միջոցներ	6.45%	-	-	6.54%	-	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	13.90%	-	-	12.82%	-	-

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դիրքերի հիման վրա:

	2024թ.	2023թ.
100 բկ զուգահեռ աճ	(118,707)	(232,913)
100 բկ զուգահեռ նվազում	118,707	232,913

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2024թ. Սեփական կապիտալ	2023թ. Սեփական կապիտալ
100 բկ զուգահեռ աճ	(3,273,917)	(2,584,054)
100 բկ զուգահեռ նվազում	3,273,917	2,584,054

(հազար ՀՀ դրամ)

Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, այդ գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման հարաբերություն՝ ՖՐՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ*	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,980,001	5,231,324	2,106,959	10,030,342	39,348,626
Առևտրային արժեթղթեր	943,498	-	-	-	943,498
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	4,255,817	24,730,622	12,337,713	9,643	41,333,795
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	17,913,535	1,597,480	414,569	-	19,925,584
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	210,294,894	89,486,717	11,565,909	-	311,347,520
Ներդրումային արժեթղթեր	43,753,644	28,087,466	12,506,875	204,111	84,552,096
Ներդրումային արժեթղթեր/հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	63,362,767	-	-	-	63,362,767
Այլ ակտիվներ	212,182	456,172	149,962	122	818,438
Ընդամենը ակտիվներ	362,716,338	149,589,781	39,081,987	10,244,218	561,632,324
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	76,875	562,661	22,858	3,360	665,754
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	59,961,214	-	-	-	59,961,214
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	173,724,250	131,132,748	38,845,806	11,402,522	355,105,326
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10,186,864	13,982,881	-	-	24,169,745
Այլ փոխառու միջոցներ	37,308,665	-	-	-	37,308,665
Այլ պարտավորություններ	2,944,910	5,400	6,547	71	2,956,928
Ընդամենը պարտավորություններ	284,202,778	145,683,690	38,875,211	11,405,953	480,167,632
Արտահաշվեկշիռ					
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը (արժույթային սվոի)	59,231	637,304	-	(761,604)	(65,069)
Չուտ դիրքը	78,572,791	4,543,395	206,776	(1,923,339)	81,399,623

* Այլ արտարժույթը ներառում է ռուսական ռուբլով և ԱՄԷ դիրհամով մնացորդները:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ*	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15,533,648	5,969,389	3,513,307	12,197,962	37,214,306
Առևտրային արժեթղթեր	970,372	-	-	-	970,372
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3,079,747	24,242,355	9,547,954	448,384	37,318,440
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	7,400,589	-	-	-	7,400,589
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	161,892,504	90,051,192	12,880,239	-	264,823,935
Ներդրումային արժեթղթեր	88,529,536	35,891,647	9,054,306	-	133,475,489
Ներդրումային արժեթղթեր/հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	7,927,279	-	-	-	7,927,279
Այլ ակտիվներ	160,218	399,101	225,014	4,524	788,857
Ընդամենը ակտիվներ	285,493,893	156,553,684	35,220,820	12,650,870	489,919,267
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	52,438	121,458	66,444	1,985	242,325
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	7,739,916	-	-	-	7,739,916
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	167,363,082	139,847,150	35,262,437	12,970,713	355,443,382
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	8,131,239	12,236,109	-	-	20,367,348
Այլ փոխառու միջոցներ	37,251,747	-	-	-	37,251,747
Այլ պարտավորություններ	2,528,400	1,420	1,440	86	2,531,346
Ընդամենը պարտավորություններ	223,066,822	152,206,137	35,330,321	12,972,784	423,576,064
Արտահաշվեկշիռ					
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը (արժույթային սվոի)	-	1,700,388	201,555	(1,860,407)	41,536
Չուտ դիրքը	62,427,071	6,047,935	92,054	(2,182,321)	66,384,739

* Այլ արտարժույթը ներառում է ռուսական ռուբլով և ԱՄԷ դիրհամով մնացորդները:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմասն անփոփոխ:

	2024թ.	2023թ.
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	454,340	604,794
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	20,678	9,205
ՀՀ դրամի նկատմամբ այլ արտարժույթների փոխարժեքի աճ 10%-ով	(192,334)	(218,232)

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմասն անփոփոխ:

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկի կառավարման համար հսկողության մեխանիզմի մշակման և ներդրման համար պատասխանատու է Բանկի Վարչությունը: Գործառնական ռիսկը համակարգի խափանման, աշխատակազմի կողմից թույլ տրված սխալների, խարդախությունների կամ արտաքին գործոնների հետևանքով հնարավոր կորուստի ռիսկն է: Երբ ներքին վերահսկողության համակարգը դադարում է գործել, գործառնական ռիսկերը կարող են վնաս հասցնել համբավին, հանգեցնել իրավական հետևանքների կամ ֆինանսական վնասներների: Բանկը չի ակնկալում վերացնել բոլոր գործառնական ռիսկերը, սակայն ներքին հսկողության համակարգի օգնությամբ և հնարավոր ռիսկերի հետ կապված համապատասխան քայլեր ձեռնարկելու միջոցով Բանկը կարող է կառավարել այդ ռիսկերը: Ներքին հսկողության համակարգը նախատեսում է պարտականությունների տարանջատում, մուտքի թույլատվության և հաստատման ընթացակարգեր, անձնակազմի վերապատրաստում և գնահատում, այդ թվում՝ ներքին աուդիտի գործառնական օգտագործումը:

Գործառնական ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է հստակ և փաստաթղթավորված կերպով բոլոր բիզնես գործընթացների համար վերջիններս կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերի, բոլոր գործընթացների և գործառնականությունների համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերի և բոլոր գործարքների կրկնակի ստուգման մեխանիզմի միջոցով: Գործառնական ռիսկի կառավարման գործընթացը նկարագրված է ստորև:

Իրավական ռիսկ. Բանկի բոլոր ստանդարտ պայմանագրերի օրինակելի ձևերը մշակվում են Բանկի Իրավաբանական վարչության կողմից համապատասխան ստորաբաժանումների հետ համագործակցության միջոցով և հաստատվում են Բանկի Վարչության կողմից: Բանկի ամենօրյա գործունեության ընթացքում Բանկի և երրորդ անձանց հետ հարաբերությունները կարգավորող ոչ ստանդարտ պայմանագրերի կիրառումը թույլատրվում է միայն այդ պայմանագրերի վերաբերյալ Բանկի Իրավաբանական վարչության կողմից համապատասխան եզրակացությունը ստանալու դեպքում:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հետ կապված ռիսկերը կառավարվում են ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

Գործընթացի հետ կապված ռիսկի նվազեցման համար կիրառվում են հետևյալ մեխանիզմները.

- ▶ բոլոր բիզնես գործընթացները կանոնակարգում են ներքին իրավական ակտերի միջոցով,
- ▶ Բանկի ակտիվների և կենսական նշանակության փաստաթղթերի (այդ թվում՝ վարկային պայմանագիր) ֆիզիկական պաշտպանվածություն,
- ▶ սահմանաչափերի սահմանում և պահպանում,
- ▶ գույքի և գրառումների պահպանում,
- ▶ տվյալների գրանցամատյանների վարում և արխիվացում,
- ▶ գործարքների գրանցման ժամանակ կրկնակի հսկողության համակարգի կիրառում:

Ներքին աուդիտը պարբերաբար գնահատում է Բանկի ներքին հսկողության համակարգի արդյունավետությունը և Բանկի ռիսկերին արձագանքելու կարողությունը և վերահսկում է Բանկի գործունեությունը և գործառնական ռիսկերը:

Բանկի՝ ստանդարտներին համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքները քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են հտորիդին

(հազար ՀՀ դրամ)

Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չեն ապաճանաչվում ամբողջական ծավալով

Հետզևման պայմանագրեր

Հետզևման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ դրա դիմաց: Եթե արժեթղթերի արժեքն աճում է կամ նվազում է, Բանկը կարող է որոշակի հանգամանքներում պահանջել կամ Բանկից կարող է պահանջվել լրացուցիչ գրավ դրամական միջոցների տեսքով: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այդ արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, որոնք ներառում են պարտքային, շուկայական, երկրի և գործառնական ռիսկերը և, այդ իսկ պատճառով, չի ապաճանաչել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ֆինանսական պարտավորությունների դիմաց հաշվանցված ֆինանսական ակտիվները, ինչպես նաև հաշվանցման իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի և նմանատիպ պայմանագրերի ազդեցությունը, որոնք չեն հանգեցնում հաշվանցման ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք ենթակա են հաշվանցման, հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա: Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այդ պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտազանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ֆին. ակտիվների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
				Ֆինանսական գործիքներ	Ոչ դրամական միջոցներով ապահովված	Չուտ գումար
31 դեկտեմբերի 2024թ.						
Հակադարձ հետզևման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	19,925,584	-	19,925,584	(19,925,584)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	19,925,584	-	19,925,584	(19,925,584)	-	-
Հետզևման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	(59,961,214)	-	(59,961,214)	(59,961,214)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(59,961,214)	-	(59,961,214)	(59,961,214)	-	-

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ֆին. ակտիվների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
				Ֆինանսական գործիքներ	Ոչ դրամական միջոցներով ապահովված	Չուտ գումար
31 դեկտեմբերի 2023թ.						
Հակադարձ հետզևման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	7,400,589	-	7,400,589	(7,400,589)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	7,400,589	-	7,400,589	(7,400,589)	-	-
Հետզևման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	(7,739,916)	-	(7,739,916)	(7,739,916)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(7,739,916)	-	(7,739,916)	(7,739,916)	-	-

(հազար ՀՀ դրամ)

33. Իրական արժեքի չափում

Իրական արժեքի չափման ընթացակարգեր

Բանկի ղեկավարությունը սահմանում է իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականություն և ընթացակարգեր, օրինակ՝ առևտրային և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթերի, ածանցյալ գործիքների համար, և իրական արժեքի ոչ պարբերաբար չափման քաղաքականություն և ընթացակարգեր, օրինակ՝ բռնագանձված ակտիվների համար:

Արտաքին անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, օրինակ՝ անշարժ գույքի և բռնագանձված գույքի գնահատման համար: Անկախ գնահատողների ներգրավումը որոշվում է Խորհրդի կողմից յուրաքանչյուր տարի:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին ղեկավարությունը վերլուծում է այն ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք ենթակա են վերագնահատման Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այդ վերլուծության համար ճշտվում են հիմնական ելակետային տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ՝ համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի տվյալների հետ: Դեկավարությունը Բանկի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է նաև յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների տվյալների հետ՝ որոշելու համար այդ փոփոխության հիմնավորված լինելը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում իրական արժեքով չափվող ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ներկայացված են ստորև: Այս հիերարխիայի շրջանակում ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները դասվում են երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

- ▶ 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- ▶ 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող):
- ▶ 3-րդ մակարդակ. ակտիվների և պարտավորությունների ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտելի շուկայական տվյալների (ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ):

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և դրանց վերլուծությունն իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.				
	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	306,169,217	306,169,217	311,347,520
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,979,904	4,565,050	-	6,544,954	6,509,858
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	357,348,037	357,348,037	355,105,326
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	23,842,259	-	23,842,259	24,169,745
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	35,810,628	35,810,628	37,308,665
	31 դեկտեմբերի 2023թ.				
	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	255,023,509	255,023,509	264,823,935
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,015,412	6,532,346	-	10,547,758	10,537,783
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	356,440,970	356,440,970	355,443,382
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	20,082,581	-	20,082,581	20,367,348
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	35,744,907	35,744,907	37,251,747

(հազար ՀՀ դրամ)

Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է հաշվեկշռային արժեքին

Իրացվելի կամ կարճ ժամկետայնությամբ (երեք ամսից պակաս) ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց իրական արժեքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Լողացող տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը սովորաբար դրանց հաշվեկշռային արժեքն է: Հաստատուն տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ՝ զեղչված նմանատիպ պարտքային ռիսկով և մինչև մարումը մնացած ժամկետով և արժույթով նոր գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվող զեղչման դրույքները կախված են պայմանագրի կողմի պարտքային ռիսկից և կազմում են տարեկան 4%-20% (2023թ-ին՝ տարեկան 3%-24%):

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հաստատուն տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք Բանկն ակնկալում է վճարել՝ զեղչված մինչև մարումը մնացած նմանատիպ ժամկետով և արժույթով նոր գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվող զեղչման դրույքները կախված են ժամկետայնությունից և կազմում են տարեկան 2.3%-9.9% (2023թ-ին՝ տարեկան 3%-10%):

Այլ փոխառու միջոցներ

Լողացող տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը որպես կանոն դրանց հաշվեկշռային արժեքն է: Հաստատուն տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք ակնկալվում են, որ կվճարվեն՝ զեղչված մինչև մարումը մնացած նմանատիպ ժամկետով և արժույթով նոր գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվող զեղչման դրույքները կախված են ժամկետայնությունից և կազմում են տարեկան 4.5%-10.2% (2023թ-ին՝ տարեկան 4.6%-10.6%):

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.		
	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Ֆինանսական ակտիվներ			
Առևտրային արժեթղթեր	-	943,498	943,498
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	2,586	2,586
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	25,976,717	52,065,521	78,042,238
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	63,362,767	63,362,767
Ընդամենը	25,976,717	116,374,372	142,351,089
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	67,655	67,655
Զուտ իրական արժեք	25,976,717	116,306,717	142,283,434

	31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Ֆինանսական ակտիվներ			
Առևտրային արժեթղթեր	-	970,372	970,372
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	72,646	72,646
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	26,646,948	96,290,758	122,937,706
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	7,927,279	7,927,279
Ընդամենը	26,646,948	105,261,055	131,908,003
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	31,110	31,110
Զուտ իրական արժեք	26,646,948	105,229,945	131,876,893

Իրական արժեքի չափման և գնահատման մեթոդները չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ: 2024թ-ին 1-ին և 2-րդ փուլերի միջև տեղափոխումներ չեն եղել (2023թ-ին այդպիսի տեղափոխումներ չեն եղել):

(հազար ՀՀ դրամ)

Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների չափում իրական արժեքով

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	
	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Հող և շենքեր	5,031,225	5,031,225
Ընդամենը	5,031,225	5,031,225
	31 դեկտեմբերի 2023թ.	
	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Հող և շենքեր	5,164,027	5,164,027
Ընդամենը	5,164,027	5,164,027

Իրական արժեքի չափումը 3-րդ մակարդակում

3-րդ մակարդակ դասված Բանկի ոչ ֆինանսական ակտիվները գնահատվում են ելնելով նշանակալի ելակետային տվյալներից, որոնք հիմնված չեն դիտելի շուկայական տվյալների վրա: Այդ մակարդակի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների տարեսկզբի և տարեվերջի դրությամբ մնացորդները կարելի է համադրել հետևյալ կերպ.

Ոչ ֆինանսական ակտիվներ	Հող և շենքեր	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	5,164,027	5,164,027
Ձեռքբերումներ	12,409	12,409
Մաշվածության գծով ծախս	(145,211)	(145,211)
Չուտ իրական արժեքը առ 31 դեկտեմբերի 2024	5,031,225	5,031,225
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ	Հող և շենքեր	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	5,305,397	5,305,397
Ձեռքբերումներ	3,601	3,601
Մաշվածության գծով ծախս	(144,971)	(144,971)
Չուտ իրական արժեքը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	5,164,027	5,164,027

Բանկի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է անկախ, համապատասխան մասնագիտական որակավորում ունեցող գնահատողների կողմից իրականացված գնահատումների հիման վրա: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են ղեկավարության հետ խորհրդակցությամբ: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Գնահատումն իրականացվել է կիրառելով համեմատական և ծախսային մեթոդները, որոնք արտացոլում են նմանատիպ գույքի շուկայում վերջերս տեղի ունեցած գործարքների գները և ներառում են ճշգրտումներ հողատարածքի չափի, գտնվելու վայրի, գրավադրված լինելու և ներկայիս օգտագործման նպատակի մասով:

Հողը և շենքերը վերագնահատվել են 2022թ-ին:

(հազար ՀՀ դրամ)

34. Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

31 դեկտեմբերի 2024թ.

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ժամկետանց	Անժամկետ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	39,348,626	-	-	-	-	-	-	39,348,626
Առևտրային արժեթղթեր	-	-	511,122	22,449	43,132	-	366,795	943,498
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	12,936,348	1,253,407	793,120	-	-	-	26,350,920	41,333,795
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	2,586	-	-	-	-	-	-	2,586
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	19,925,584	-	-	-	-	-	-	19,925,584
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	5,943,588	36,228,244	46,003,100	113,510,461	107,120,483	2,541,644	-	311,347,520
Ներդրումային արժեթղթեր	18,993,773	8,315,242	13,625,518	27,341,012	15,752,568	-	523,983	84,552,096
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	-	-	15,689,919	37,426,789	10,246,059	-	-	63,362,767
Հիմնական միջոցներ	-	-	-	-	-	-	11,080,084	11,080,084
Ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	888,076	888,076
Բռնագանձված ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	528,917	528,917
Այլ ակտիվներ	2,412,274	62,980	372,528	3,200	40,494	-	1,865	2,893,341
Ընդամենը ակտիվներ	99,562,779	45,859,873	76,995,307	178,303,911	133,202,736	2,541,644	39,740,640	576,206,890
Պարտավորություններ								
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	606,270	-	-	-	-	-	59,484	665,754
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	67,655	-	-	-	-	-	-	67,655
Հետզնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	59,961,214	-	-	-	-	-	-	59,961,214
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	167,407,263	33,833,359	84,010,413	69,260,697	593,594	-	-	355,105,326
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	1,809,534	-	-	-	-	1,809,534
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	9,197,336	14,972,409	-	-	-	24,169,745
Այլ փոխառու միջոցներ	594,560	237,777	2,624,587	15,877,019	17,974,722	-	-	37,308,665
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	23,547	46,785	191,221	898,850	653,489	-	-	1,813,892
Հանձնառությունների և պայմանական պարտավորությունների գծով պահուստ	219,072	-	-	-	-	-	-	219,072
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-	1,579,678	1,579,678
Այլ պարտավորություններ	1,515,867	80,383	2,588,879	9,044	-	-	-	4,194,173
Ընդամենը պարտավորություններ	230,395,448	34,198,304	100,421,970	101,018,019	19,221,805	-	1,639,162	486,894,708
Չուս դիրք	(130,832,669)	11,661,569	(23,426,663)	77,285,892	113,980,931	2,541,644	38,101,478	89,312,182

Բացասական կարճաժամկետ իրացվելիության դիրքը կառավարելու համար Բանկը հիմնվում է ֆինանսական արժեթղթերի վրա, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետզնման պայմանագրերով, և այն փաստի վրա, որ ժամկետային ավադների ժամկետը կերկարաձգվի մարման ժամկետից հետո:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

	31 դեկտեմբերի 2023թ.							
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ժամկետանց	Անժամկետ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	37,214,306	-	-	-	-	-	-	37,214,306
Առևտրային արժեթղթեր	-	-	48,524	499,276	98,947	-	323,625	970,372
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8,787,442	-	-	-	-	-	28,530,998	37,318,440
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	72,646	-	-	-	-	-	-	72,646
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր	7,400,589	-	-	-	-	-	-	7,400,589
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	3,601,404	34,838,944	41,120,074	95,682,597	88,204,670	1,376,246	-	264,823,935
Ներդրումային արժեթղթեր	2,534,247	24,173,417	32,770,838	48,457,356	25,459,053	-	80,578	133,475,489
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	-	-	1,607,671	6,319,608	-	-	-	7,927,279
Հիմնական միջոցներ	-	-	-	-	-	-	11,095,293	11,095,293
Ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	882,208	882,208
Բռնագանձված ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	804,122	804,122
Այլ ակտիվներ	3,048,832	16,970	644,618	18,026	41,251	-	1,866	3,771,563
Ընդամենը ակտիվներ	62,659,466	59,029,331	76,191,725	150,976,863	113,803,921	1,376,246	41,718,690	505,756,242
Պարտավորություններ								
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	120,006	61,600	-	-	-	-	60,719	242,325
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	31,110	-	-	-	-	-	-	31,110
Հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	7,739,916	-	-	-	-	-	-	7,739,916
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	176,188,526	21,893,507	91,386,739	64,790,678	1,183,932	-	-	355,443,382
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	2,675,304	-	-	-	-	2,675,304
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	12,528,916	7,838,432	-	-	-	20,367,348
Այլ փոխառու միջոցներ	1,216,606	210,359	2,991,485	15,032,135	17,801,162	-	-	37,251,747
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	38,832	74,439	315,731	1,018,034	495,777	-	-	1,942,813
Հանձնառությունների և պայմանական պարտավորությունների գծով պահուստ	323,878	-	-	-	-	-	-	323,878
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-	494,462	494,462
Այլ պարտավորություններ	231,437	223,206	2,448,666	631,448	11,468	-	-	3,546,225
Ընդամենը պարտավորություններ	185,890,311	22,463,111	112,346,841	89,310,727	19,492,339	-	555,181	430,058,510
Չուս դիրք	(123,230,845)	36,566,220	(36,155,116)	61,666,136	94,311,582	1,376,246	41,163,509	75,697,732

(հազար ՀՀ դրամ)

35. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ

ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» համաձայն՝ կողմերը համարվում են կապակցված, եթե կողմերից մեկը հնարավորություն իրականացնել հսկողություն մյուս կողմի նկատմամբ կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուս կողմի վրա՝ վերջինիս կողմից գործառնական և ֆինանսական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար կապակցված կողմերն են՝ մայր կազմակերպությունը, համատեղ հսկողության ներքո գտնվող ընկերությունները, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի վերջնական մայր կազմակերպությունն է «ԸՂՎանսոյ Գլոբալ Ինվեստմենտ» ԷսԷյԼՄԷԷ: Վերջնական մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում ֆինանսական հաշվետվություններ:

Բանկի վերջնական հսկող անձն է արգենտինացի գործարար Է. Էռնեսկյանը:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործարքներ կապակցված կողմերի հետ, որոնք ներառում են վարկերի տրամադրումը, ավանդները և այլ գործարքները: Ստորև ներկայացված են կապակցված կողմերի հետ գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և այդ գործարքների գծով տարվա եկամուտը և ծախսը:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.			31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	Մայր կազմակերպություն	Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող ընկերություններ	Առանցքային կառավարչական անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ	Մայր կազմակերպություն	Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող ընկերություններ	Առանցքային կառավարչական անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն						
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ						
Վարկերի համախառն մնացորդը առ 1 հունվարի	13,549	31,466,748	257,150	11,719	30,103,012	230,755
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	46,165	8,570,830	1,184,824	54,104	15,911,861	1,055,639
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(49,710)	(9,749,925)	(1,166,361)	(52,274)	(14,548,125)	(1,029,244)
Վարկերի համախառն մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	10,004	30,287,653	275,613	13,549	31,466,748	257,150
Հանած՝ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը	(201)	(4,434)	(2,063)	(204)	(5,111)	(2,501)
Վարկերի զուտ մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	9,803	30,283,219	273,550	13,345	31,461,637	254,649
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ						
Ավանդների մնացորդը առ 1 հունվարի	60,249	49,810,797	1,351,464	219,593	38,071,478	1,110,438
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	8,316,940	195,212,170	13,092,642	6,852,465	152,653,381	9,893,988
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(8,252,543)	(184,414,646)	(13,350,003)	(7,011,809)	(140,914,062)	(9,652,962)
Ավանդների մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	124,646	60,608,321	1,094,103	60,249	49,810,797	1,351,464
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ – ստորադաս փոխառություններ						
Ստորադաս փոխառությունների մնացորդը առ 1 հունվարի	-	-	-	-	276,140	-
Ստորադաս փոխառության մարումներ	-	-	-	-	(276,346)	-
Արտարժույթի վերագնահատման զուտ արդյունք	-	-	-	-	849	-
Այլ փոփոխություններ	-	-	-	-	(643)	-
Ստորադաս փոխառությունների մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	-	-	-	-	-
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն						
Տոկոսային եկամուտ	-	2,203,635	21,075	-	2,618,610	22,576
Միջևորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	52	47,996	5,394	72	40,037	5,571
Այլ եկամուտ	31,230	129,882	4,162	21,543	86,098	5,808
Տոկոսային ծախս	(5,742)	(1,551,247)	(56,920)	(16,915)	(1,357,358)	(56,938)
Արժեզրկումից կորուստների գծով ծախս	3	677	438	(59)	42,576	(1,102)
Այլ ծախսեր	-	(37,657)	(183)	(3)	(29,148)	(50,430)

(հազար ՀՀ դրամ)

Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունների ԱՄՆ դոլարով ավանդների տոկոսադրույքը կազմում է 5.41%, մարման ժամկետն է 2025-2029թթ. (2023թ-ին՝ 3.79%, մարման ժամկետը՝ 2024-2029թթ.): Առանցքային կառավարչական անձնակազմի և նրանց ընտանիքի անդամների ՀՀ դրամով ավանդների տոկոսադրույքը կազմում է 9.70%, մարման ժամկետն է 2025-2026թթ., ԱՄՆ դոլարով ավանդների տոկոսադրույքը 3.71% է, մարման ժամկետն է 2025-2026թթ., եվրոյով ավանդների տոկոսադրույքը 1.32% է, մարման ժամկետն է 2025թ. (2023թ-ին՝ ՀՀ դրամով ավանդներ՝ 10.25%, մարման ժամկետ՝ 2024-2025թթ., ԱՄՆ դոլարով ավանդներ՝ 3.47%, մարման ժամկետ՝ 2023-2024թթ., եվրոյով՝ 1.02% , մարման ժամկետն է 2024-2025թթ.):

Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններին ՀՀ դրամով տրված վարկերի տոկոսադրույքը կազմում է 18,61%, մարման ժամկետն է 2026-2043թթ., ԱՄՆ դոլարով տրված վարկերի տոկոսադրույքը 8.41% է, մարման ժամկետն է 2025-2044թթ., եվրոյով տրված վարկերի տոկոսադրույքը 14% է, մարման ժամկետն է 2042թ. (2023թ-ին՝ ՀՀ դրամով վարկեր՝ 17.36%, մարման ժամկետ՝ 2026-2042թթ., ԱՄՆ դոլարով վարկեր՝ 8.45%, մարման ժամկետ՝ 2024-2041թթ., եվրոյով վարկեր՝ 14%, մարման ժամկետ՝ 2041թ.): Առանցքային կառավարչական անձնակազմի և նրանց ընտանիքի անդամների ՀՀ դրամով տրված վարկերի տոկոսադրույքը կազմում է 10.88%, մարման ժամկետն է 2025-2044թթ., ԱՄՆ դոլարով վարկերի տոկոսադրույքը 7.90% է, մարման ժամկետն է 2033-2044թթ., եվրոյով վարկերի տոկոսադրույքը 5.09% է, մարման ժամկետն է 2033-2042թթ. (2023թ-ին՝ ՀՀ դրամով վարկեր՝ 11.43%, մարման ժամկետ՝ 2025-2043թթ., ԱՄՆ դոլարով վարկեր՝ 7.9%, մարման ժամկետ՝ 2033-2043թթ., եվրոյով վարկեր՝ 5.04%, մարման ժամկետ՝ 2034-2041թթ.):

Կապակցված կողմերին տրամադրված ընդհանուր վարկերից 30,253,360 հազար դրամ գումարով վարկերն ապահովված են դրամական միջոցներով և ավանդներով (2023թ-ին 31,415,482 հազար դրամ գումարով վարկերն ապահովված էին դրամական միջոցներով և ավանդներով):

Առանցքային կառավարչական անձնակազմի վարձատրությունը ներառում է.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ հատուցումներ	1,290,816	1,139,033
Ընդամենը առանցքային կառավարչական անձնակազմի վարձատրություն	1,290,816	1,139,033

36. Ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների փոփոխություններ

		Թողարկված պարտքային ճկթղթեր	Այլ փոխառու միջոցներ	Ստորադաս փոխառու- թյուններ	Վարձակա- լության գծով պարտավո- րություններ	Ընդամենը պարտավո- րություններ ֆինանսավորման գործունեությունից
	Ճկթղթ.					
Հաշվեկշռային արժեքը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	19, 21	14,692,148	34,501,456	276,140	1,521,514	50,991,258
Մուտքեր թողարկումից		5,295,222	8,116,744	-	-	13,411,966
Մարումներ		-	(5,392,342)	(276,346)	(647,653)	(6,316,341)
Արտարժույթային փոխարկում		347,319	-	849	-	348,168
Ավելացումներ և վերափոխումներ		-	-	-	907,903	907,903
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով		-	-	-	156,685	156,685
Այլ		32,659	25,889	(643)	4,364	62,269
Հաշվեկշռային արժեքը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	19, 21	20,367,348	37,251,747	-	1,942,813	59,561,908
Մուտքեր թողարկումից		15,844,949	5,309,596	-	-	21,154,545
Մարումներ		(11,914,400)	(5,218,920)	-	(510,803)	(17,644,123)
Արտարժույթային փոխարկում		(190,124)	-	-	-	(190,124)
Ավելացումներ և վերափոխումներ		-	-	-	150,806	150,806
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով		-	-	-	231,076	231,076
Այլ		61,972	(33,758)	-	-	28,214
Հաշվեկշռային արժեքը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	19, 21	24,169,745	37,308,665	-	1,813,892	63,292,302

«Այլ» տողում ներառված է թողարկված պարտքային արժեթղթերի, այլ փոխառու միջոցների և ստորադաս փոխառությունների գծով հաշվեգրված տոկոսների փոփոխության ազդեցությունը:

(հազար ՀՀ դրամ)

37. Կապիտալի համարժեքություն

Բանկն ակտիվորեն կառավարում է կապիտալը իր գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու նպատակով: 2023թ. հունիսի 1-ից ուժի մեջ են մտել կապիտալի համարժեքության նոր ցուցանիշներ: Բանկի կապիտալի համարժեքությունը վերահսկվում է՝ կիրառելով բանկային վերահսկողության Բազելի կոմիտեի կողմից սահմանված կանոնները և ցուցանիշները և Բանկի վերահսկման նպատակով ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել Բանկի կապիտալի համապատասխանությունը վերահսկողի կողմից սահմանված պահանջներին և Բանկի կողմից կայուն վարկանիշի և կապիտալի ցուցանիշների ապահովումը՝ գործունեությունն ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է համապատասխան ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել բաժնետոմսեր: Նախորդ տարիների համեմատ կապիտալի կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և գործընթացները չեն փոփոխվել:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է ՀՀ օրենսդրությամբ որպես բանկերի կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի առաջին մակարդակի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը, առաջին մակարդակի հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը և ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը (կապիտալի համարժեքության Ն1.1, Ն1.2 և Ն1 նորմատիվները կազմում են համապատասխանաբար 6.2%, 8.3% և 11%) բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի համարժեքության Ն1.1 և Ն1.2 նորմատիվները կազմում էին համապատասխանաբար 6.2%, 8.3% և 11%: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված նորմատիվին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2024թ. (աուդիտի չենթարկված)	31 դեկտեմբերի 2023թ. (աուդիտի չենթարկված)
1-ին մակարդակի հիմնական կապիտալ	77,365,592	69,846,025
2-րդ մակարդակի հիմնական կապիտալ	3,374,260	2,951,362
Ընդամենը կապիտալ	80,739,852	72,797,387
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	465,463,693	416,724,739
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ Ն1.1	16.62%	16.76%
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ Ն 1.2	17.35%	17.47%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգվում են ըստ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի բնույթի և գնահատման:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը համապատասխանում է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ արտաքին մարմինների կողմից ներկայացվող բոլոր պահանջներին:

38. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2025թ. հունվարին Բանկի վերջնական հսկող անձը փոխվել է: Բանկի նոր վերջնական հսկող անձն է Մարտին Էռնեկյանը: